

Науково-популярне видання

Передплатний індекс 22435

Світ рибалки

липень —
Вересень

3/2000

Що є рибалка:
спорт чи мистецтво?
— Коли ловиш рибу, це спорт,
а коли розповідаєш про неї —
мистецтво!

Директор видання
Новицька Л.
Шеф-редактор
Коваленко Г.
Редакція:
Демчук Л.
Карпенко О.
Пономаренко В.
Шевчук О.
Шпаковська Т.

Експерти:
Явдошко П., Клименко С.

Консультанти:
Цетковський В.
Полак Д.
Пічугін С.

З цього номера
розпочинаємо друкувати
журнал в журналі
"Посейдон", присвячений
питанням підводного
плавання й полювання

У номері використані фотографії
Ігнат'єва І., Брагіна В.,
Супруненко В., Пічугіна С.,
Гладкова Ю.

© «Світ рибалки», 2000
науково-популярний журнал
Засновник: ПП «Рибка моя»

Свідоцтво про державну
реєстрацію
КВ, № 3880
від 13.12.1999 р.

Адреса для листування:
02094, Київ, а/с 451,
Коваленко Г.А.
тел./факс 430-18-34
E-mail: biruza@ukrpack.net

ТЕХНІКА ВУДИННЯ

- 4** Орлюк В. Тролінг – це зовсім просто!
СНАСТІ
- 7** Полак Д. Вас зацікавив силікон?
РИБНІ МІСЦЯ
- 10** Домовий В. Оболонські затоки. Ропівська
СЕКРЕТИ УСПІХУ
- 12** Цетковський В. Ловля караса
- 15** Масленников Ю. І влітку, і взимку
РОБИМО ВЛАСНОРУЧ
- 17** Риболовні снасті з усього світу
- 18** Явдошко П. Плетені шнури

21 ПОСЕЙДОН

Чикін М. Короткі відомості про будову
людського організму та його функції під водою

Брагін В. Відкриття сезону – 2000

Гладков Ю. На прицілі – європейські медалі

Супруненко В. Начебто риба... та линяє

БУВАЛЬЩИНА

- 30** Ковтун С. "Біла ворона" на водоймі
- 32** Михайлов А. Два бійця
ЮРИСТ ПОЯСНЮЄ Й ЗАСТЕРІГАЄ
- 34** Миропольський С. Кримінальному бізнесу
на водоймах – надійний засліп
РАК: ЗНАЙОМИЙ НЕЗНАЙОМЕЦЬ
- 36** Биканов В. Екологія і раки
ПОРТРЕТ ФІРМИ
- 38** Суходольська Н. Навчаємо рибництву
СПОРТ
- 43** Ігнат'єв І. На День Києва
- 44** Пічугін С. Журні розваги
ВМС ПРЕДСТАВЛЯЄ
- 46** Середа Р. Без гачка не обійтись...

За зміст рекламних матеріалів редакція відповідальності
не несе. Листи і рукописи не рецензуються і не
повертаються.

Підписано до друку 26.06.2000 р.
Формат 70x100/16. Папір крейдований.
Друк офсетний. Нак. 5000 прим.

Зам. №77 Друк і опорядження: ТОВ «Автограф»

ТРОЛІНГ —

*це зовсім
просто!*

**Одним із способів ловлі
хижої риби є тролінг. У
наших регіонах він з
давніх-давен відомий під
назвою доріжка. Слово
"тролінг" у перекладі з
англійської означає ловлю,
коли снасть тягнуть за
човном, що рухається.**

**Принадами можуть
бути: штучні і природні
блешні, воблери, джигі,
спінери тощо; живець або
мертва рибка (снасточка).
Як і будь-який інший
спосіб рибної ловлі, тролінг
потребує певних навичок у
володінні снастю: слід
знати звички об'єкта
ловлі, місця концентрації
риби у визначений час на
конкретній водоймі,
рельєф дна та вміти
керувати човном.**

Багато рибалок з висока поглядають на тролінг, вважаючи його менш динамічним та спортивним, ніж ловля спінінгом, але це не зовсім так. Тролінг дуже захоплюючий та здобичливий спосіб ловлі, що приносить чудові трофейні екземпляри та неповторні миті боротьби із могутньою і красивою рибою. Почнемо з його переваг. По-перше, обловлюється набагато більша частина водойми за коротший проміжок часу. По-друге, для ловлі тролінгом можна використовувати дуже великі та важкі принади, незручні при ловлі спінінгом. Досвід підказує, що найбільша щука віддає перевагу великим принадам та живцю.

І по-третє, при визначенні скупчень щуки, ви завжди можете кинути якір і перейти до ловлі спінінгом.

Слід зазначити, що тролінг значно відрізняється від доріжки, оскільки допускає використання підвісного двигуна (ПД). Ловля тролінгом потребує певних матеріальних затрат, однак вони не йдуть у порівняння з тим задоволенням, яке ви отримаєте під час риболовлі.

Спорядження та обладнання

ЧОВЕН. Для ловлі тролінгом зручніше використовувати невеликий (до 4 м завдовжки) човен. Він може бути гумовим, дерев'яним або металевим. Взагалі матеріал, з якого виготовлений човен, немає жодного значення, однак він обов'язково повинен мати транець, на який кріпиться підвісний двигун. М'які, зручні сидіння також необхідні, бо вам доведеться багато часу проводити у човні сидючи.

ДВИГУН. Використовують як бензинові, так і електричні ПД малої потужності (до 15 к.с.). Більшість тролінгістів віддають перевагу одноциліндровим двигунам потужністю від 2 до 4 к.с. Це має свої переваги: мала вага, економічність, невелика швидкість човна на малому ході.

Я ж пропоную використовувати більш потужні. По-перше, це набагато збільшує мобільність рибалки. Припустимо, коли до можливого місця риболовлі треба пройти по воді 5—7 км, ПД потужністю 8—10 к.с. скоротить час переміщення удвічі або навіть утричі порівняно з 2—4 к.с. По-друге, витрати палива у сучасних ПД (Johnson, Mercury, Honda) потужністю 8—10 к.с. при середніх обертах двигуна становлять приблизно 1,5—3 л на годину, що досить економічно. По-третє, ці двигуни стабільно працюють на малому ході і мають меншу вібрацію. У цілому вони набагато тихіші за одноциліндрові, а це дуже важливо для риболовлі. І останнє — ніколи не завадить мати запас потужності двигуна, особливо на великих водоймах, та й моторесурс такого двигуна набагато вищий.

Непогані результати дає використання електродвигунів — безшумна та екологічно чиста робота. Але я все-таки віддаю перевагу бензиновим двигунам, чому — поясню трохи пізніше.

«Способи тролінгу»

ГЛИБИНОМІР (ехолот). Це допоміжний, але дуже корисний прилад, який за допомогою ехолокації, визначає глибину, рельєф дна та його структуру, а також наявність риби і виводить ці показники на дисплей. Деякі моделі ехолотів мають додаткові функції виміру швидкості пересування човна та температури води, що особливо важливо при ловлі крупної щуки. Ехолоти розподіляються на дво- та тривимірні. Я здебільшого користуюсь звичайним двовимірним ехолотом фірми EAGLE, модель OPTIMA PRO.

Снасті

СПІНІНГОВЕ ВУДЛИЩЕ. Для ловлі тролінгом зазвичай використовують короткі, суцільні або штекерні вудлища, строя FAST (швидкий) або EXTRAFAST (дуже швидкий).

Довжина хлиста може варіюватися від 1,8 до 2,7 м. Використовувати вудлища більшої довжини нецільно, оскільки тролінг не потребує далеких закидів, а рибалити коротким вудлищем зручніше. Я використовую вудлища з високомодульного углепластика, одне довжиною 2,7 м, стрій FAST, кастинг 30—60 г, друге — 2,1 м, EXTRAFAST, кастинг 50—100 г.

Досвід показує, що для тролінгу необхідно використовувати саме такі вудлища із швидким строем та потужним кастингом. Швидкі вудлища допомагають ідеально відчувати ведення принади, тобто кожен поворот і рух воблера або блешні, і дають можливість робити різку і сильну підсічку, що необхідно, беручи до уваги зубату пащу щуки або судака, бо саме вони є основними об'єктами ловлі тролінгом. Використовуючи вудлища повільного строя, ви ніколи не зможете різко та сильно підсікти рибу і, як результат, матимете досадні сходи риби. Мабуть, багато хто з вас бачив, як рибалка, який використо-

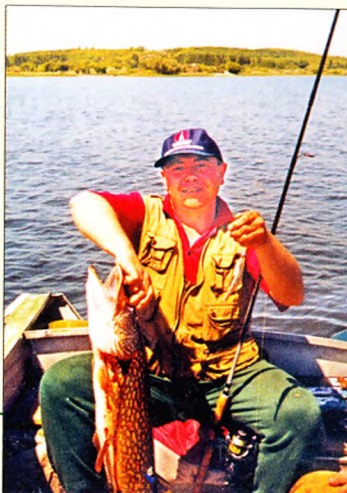
вує м'який прут, робить другу, контрольну підсічку і все одно часто губить рибину, просікає гачком її тверду пащу.

Занадто захоплюватися міцністю та жорсткістю теж не слід. Все повинно гармоніювати: і вудлище, і котушка, і вага використовуваної принади, і жилка, і певна річ, вага риби, на яку полюєте. Якщо ви тролінгуєте мілководдя, на якому зустріч з великою щукою малоімовірна, та ведеде блешню, вагою 8—10 г або легкий воблер, необхідно використовувати більш легку снасть. Інша справа, коли ви обстежуєте глибоководний уступ або тролінгуєте на ямі. Можливість зустріти великого хижака тут дуже велика, тому треба використовувати більш важкі принади та відповідно міцнішу снасть.

КОТУШКА. Для тролінгу вона має бути потужною, здатною витримувати великі навантаження, оскільки часто доводиться виважувати велику рибу. Краще використовувати котушки з системою безвідкидного гальма, тобто миттєвого гальмування під час підсічки. Для цього чудово підходять і мультипликаторні, і безінерційні котушки. З безінерційних перевагу слід віддавати силовим або тягловим (передавальне число 1:3—1:4), бо висока швидкість проводки вам не потрібна (це зробить двигун), потужний редуктор допоможе у виважуванні крупної риби. Зауважу, не слід гнатися за дешевиною, як і купувати дуже дорогі котушки. Оптиміальний варіант — безінерційка хорошого виробника на 4—6 підшипниках. Вона прослужить 3—4 сезони інтенсивної риболовлі, а потім придбає собі щось новіше та цікавіше. — технічний прогрес не стоїть на місці.

При купівлі звертайте увагу на якість ролика жилкоукладача. Якщо його встановлено на підшипнику — це плюс, оскільки зменшується скручування жилки при підмотуванні. Я використовую безінерційні котушки з переднім регулюванням гальма. Переднє гальмо потужніше і має більш плавне регулювання. Багато хто з рибалок використовують котушки із заднім гальмом та регулюють силу підгальмування під час виважування риби. На мій погляд, це зайве, оскільки вудлище у вас в руках, а саме воно відіграє основну роль у цьому процесі. А фрикціон я регулюю після підмотки нової плетінки або мононитки. Він повинен бути відрегульований таким чином, щоб зворотна відмотка спрацювала при меншому навантаженні, ніж розривне навантаження вашого шнура або мононитки. Але не слід забувати і про безпеку вашого вудлища. Якщо ви поставили шнур з навантаженням на розрив близько 60 кг та при цьому рибалили на легкий прут, то при різкій підсічці він просто розлетиться на тріски.

Гармонічна, добре підібрана снасть принесе вам справжнє задоволення від риболовлі і при закиданні, і при підмотці, і при виважуванні.

ЖИЛКА ТА ШНУР. Для ловлі тролінгом можна використовувати як звичайну мононитку, так і плетені шнури. Я віддаю перевагу шнурам, оскільки у них є набагато більший запас міцності при меншому діаметрі порівняно з монониткою. Крім того, плетені шнури мають практично нульову розтяжність, а це означає, що ви відчуватимете щонайменший рух або поворот вашої принади та легко керуватимете нею, бо тролінг — це не безглузде і часто безрезультатне волочіння принади за човном. Ви повинні добре відчувати кожний рух вашої блешні або воблера, вміти примусити їх опуститися нижче або піднятися у верхній шар води. Плетені шнури набагато полегшують це завдання. Невелика розтяжність шнура забезпечує коротку, але сильну підсічку, під час якої ваші гачки миттєво встромлюються у пащу хижака і не залишають йому практично жодних варіантів. Можливо, хтось заперечить, що в окуня, наприклад, дуже м'які губи і використання швидких вудлиць оснащених плетеними шнурами призведе до їх розриву та сходу риби. Частково це так, але зараз ми не розглядаємо окуня як об'єкт лову, бо вийшли на полювання за справжнім хижакком — щукою.

Ще одна перевага шнурів — стійкість до старіння. Так, вони коштують набагато дорожче, ніж мононитка, але якщо порівняти їх строк служіння, то переважить, безперечно, шнур. Плетінку ви можете спокійно використовувати два — три повноцінних

сезони інтенсивної риболовлі, а монофільні жилки іноді доводиться замінювати по три-чотири рази за сезон. Міцність шнура також збереже вам не одну блешню або воблер, що міцно засіли у корчі, а це також виливається в економію коштів. Безперечно, це справа самого рибалки, йому вирішувати, що він буде використовувати, але я ще не зустрічав людини, яка, спробувавши рибалити на плетінку, поверталась до мононитки.

Якщо ви віддасте перевагу шнурам, перевірте, щоб кільця на вашому вудлиці були виготовлені з твердих сплавів — оксиду алюмінію (темно-коричневого кольору), ситала (фіолетового відтінку) або сплаву SIC.

Ще одне важливе доповнення. Не зважаючи на міцність плетінки, вона, як і мононитка, не захищена від гострих щучих зубів. Тому при ловлі такого сильного і зубастого хижака потрібно використовувати металевий поводок, щоб не залишитися без здобичі. Перевагу слід віддавати найм'якшим поводкам, бо жорсткий зіпсує гру вашої принади. Дуже добре себе зарекомендували багатожильні вольфрамові поводки, які мають хорошу еластичність та міцність. У продажу вони є різної довжини та діаметра. Я рекомендую використовувати поводки довжиною не менш як 25—30 см, а міцність не повинна перевищувати максимальне розривне навантаження вашого шнура. Можливо, така довжина може здатися комусь завеликою, але це має певні підстави. Коли велика щука перебуває у стані активного жору (тобто енергійно рухається у пошуках здобичі), вона здатна активно переслідувати принаду. Атакуючий кидок щуки має велику швидкість, що зростає у завершальній стадії. Як вам відомо, голова щуки має видовжену форму, з довгими зубатими щелепами та широко посадженими очима, що обмежує зону ба-чення жертви у завершальну мить атаки. Коли щука швидко наближається до своєї здобичі, в якійсь момент жертва опиняється в "сліпій" зоні, щука її не бачить. Вона відкриває пащу і збільшує швидкість, щоб якнайшкороше промаїнути цю зону і, якщо атака проводиться навздогін здобичі, щука дуже часто повністю заковтує принаду разом із коротким поводком. Тому буває прикро втратити класний трофей через поводок, який виявився недостатньо довгим. Купуючи поводки, обов'язково приділяйте увагу якості карабінів та застібок. Вертлюжки, звичайні, бувають непоганої якості, а ось застібки часто-густо перегартовані. Можна також окремо купити вольфрамовий поводок, який надходить у продаж у 5-метрових розмотках, та з окремо куплених карабінів і застібок зробити поводок потрібної довжини. Рекомендую під час риболовлі періодично контролювати петельки на з'єднаннях, бо вольфрам хоч і міцний, але достатньо м'який метал й іноді перетирається у місцях з'єднань з більш твердим металом карабіна або застібки.

(Далі буде)

В. Орлюк

Вас заинтересовал СИЛИКОН?

Не существует приманок для ловли хищной рыбы, которые годились бы на все случаи жизни. Рыболовы, как известно, отдают предпочтение тем или иным способам лова, тем или иным приманкам. Не буду оспаривать достоинства или их недостатки, а поделюсь своим опытом, и если это кому-то поможет в честной борьбе между рыбой и рыболовом, то буду очень рад!

Коротко охарактеризую силиконовые приманки, которые с каждым годом все шире распространяются среди рыболовов, увлекающихся ловлей хищной рыбы.

Рассмотрим основные типы силиконовых приманок — виброхвост и твистер. О приманках типа кальмаров, лягушек, червей и прочих поговорим позже.

Виброхвост. Приманка по форме и размерам похожа на рыбок (мальков) (рис.1,2). Размеры могут колебаться от 1,5 до 30 см. Расцветки самые разнообразные вплоть до совершенно фантастических. Но, на мой взгляд, на это больше клюют рыболовы, чем рыба. Хотя вне сомнений, бывают ситуации, когда, заменив, например, виброхвост желтого цвета на белый, получаешь поклевку в том же месте, где только что безуспешно хлестал приманкой воду, хотя размеры и форма приманок абсолютно одинаковы. Или такой нюанс, как черная спинка виброхвоста. Бывает, что замена виброхвоста, скажем, чисто белого цвета, на белый, но с черной спинкой, приносит успех. Но я бы не рекомендовал приобретать сотни одинаковых по форме, но разных по цвету виброхвостов. Конечно, методом проб и ошибок вы придете к необ-

димому набору, удовлетворяющему ваши условия лова, но для начала могу посоветовать пользоваться такими основными цветами и размерами:

Цвет — белый, белый с черной спинкой, желтый, желтый с черной спинкой.

Размеры — 6, 8 и 10 см.

Неплохо так же, если в белом виброхвосте будут вкрапления блесток.

Основной показатель, определяющий уловистость виброхвоста — пятка (рис.3), расположенная примерно под углом 45°С к телу приманки. От величины и формы пятки зависит качество и частота колебаний, возникающих при проводке. Благодаря этим колебаниям приманка и получила название виброхвост.

В продаже встречаются различные виброхвосты, но при их выборе обращайте внимание на размер и форму пятки. Чем пятка более круглая и большая, тем лучше она будет работать. Если вы выбираете силиконовую приманку, то обратите также внимание на качество материала, из которого она изготовлена, т.е. насколько она мягкая; чем материал пластичнее, тем лучше. Эти требования весьма важны, поскольку, если достигнуто хорошее сочетание материала, формы и размера пятки, то вам не придется вращать ручку катушки с бешеной скоростью, чтобы придать приманке минимальную скорость, при которой возникают колебания. При правильном сочетании этих показателей, вы сможете вести работающую приманку, едва вращая катушку. Замедленная проводка быстрее выведет из рав-

крючками или сама приманка довольно крупная, рекомендуем поставить дополнительный тройник (рис.4). Это увеличит шансы поимки рыбы и снизит вероятность того, что при пустой поклевке пятка виброхвоста не будет откушена, после чего, естественно, вам приманку придется выбросить. Это особенно характерно при охоте за щукой. Если установки одного дополнительного тройника не достаточно, можно увеличить их количество, смонтировав их на отдельных поводках. Но чрезмерно увлекаться этим не стоит, так как приманка может превратиться в не понятную что, утыканное торчащими во все стороны крючками. Кроме того, надо помнить, что если вы ловите на неглубоких местах, да еще и с водорослями, то каждый дополнительный крючок будет цеплять траву, что тоже создаст неудобства. Или вариант, когда вы ловите в местах с корягами, где часто стоит щука, в этом случае дополнительные крючки увеличат шансы на глухой зацеп, и вам придется распрощаться с приманкой. Я, охотясь за щукой, всегда ставлю дополнительный тройник, поскольку, как правило, щука берет приманку поперек, а при такой оснастке сходов и пустых поклевок практически не бывает.

новесия даже сытого хищника, чем мчащаяся непонятно куда рыбешка. Такая проводка особенно важна в посленерестовый период, когда рыба ослаблена и не может гоняться за добычей.

Если говорить о стилях проводки, то можно порекомендовать следующие:

равномерная с плавными потяжками (без резких толчков и рывков);

равномерная с легким подрагиванием, когда вы как бы подталкиваете кончиком удилища приманку, при этом амплитуда колебаний кончика должна составлять примерно 5—8 см; ступенчатая.

Какую бы проводку вы не выбрали, темп ее должен быть средним или замедленным.

Хорошие результаты дает переделка виброхвостов, т.е. изменение их геометрии путем подрезания брюха (см. рис.6) или передней части. Удаление брюха придает телу приманки прогонистость и низкочастотную игру. Наибольшего успеха с такой приманкой я достиг в посленерестовый период, когда рыба была ослаблена и не охотилась за крупной добычей. Я использовал виброхвосты длиной 8 см с подрезанным брюхом, смонтированные на 12-граммовой джиг-головке. Проводку применял очень медленную, при которой приманка буквально чиркала по дну, в результате удары следовали один за другим и щука брала такие приманки с большой активностью. Рядом мой товарищ ловил на такие же виброхвосты, но не переделанные, дела у него шли хуже некуда, в то время как я выводил 3—5-килограммовых щук. Однако переида на переделанные приманки и у него дело пошло на лад. Но это частный случай. В период предзимнего жора такая переделка не имеет большого значения и вполне могут использоваться приманки стандартной формы. Кроме того, можно одновременно отрезать и переднюю часть виброхвоста и брюхо. Такая приманка привлекает окуня, хотя и щука не пройдет мимо нее.

Хочу предложить прочесть следующие статьи, в которых хорошо изложены приемы повышения уловистости силиконовых приманок с помощью несложных переделок их:

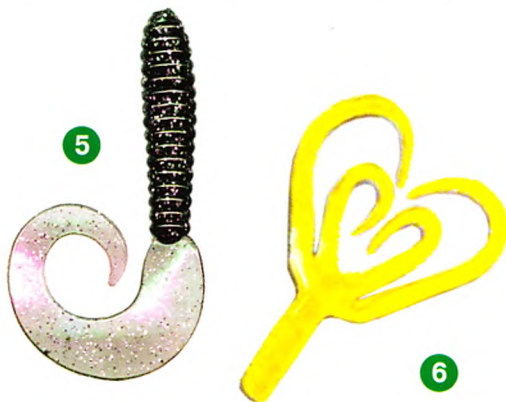
Берши сами по себе и как повод еще раз поговорить о мягких приманках. Анатолий Маилков (Рыболов-Elite №6, 1998);

Искусственные приманки и... ножницы. Франк Зюссенбах. (Рыболов-Elite № 3, 1998).

Если у вас джиг-головки с не очень длинными

Думаю, все видели в продаже, а многие и пользовались, маленькими тюбиками супер-клея. Так вот, если прежде чем надвинуть переднюю часть силиконовой приманки на джиг-головку, капнуть с двух сторон на посадочное место по капле такого клея и поддержать несколько секунд, прижав приманку, вы избавитесь сразу от двух проблем. Первая — после нескольких забросов вам не придется поправлять сползшую с джиг-головки приманку, вторая и самая важная — при зацепах за траву и подводные препятствия приманка не будет сползать и рваться в головной части крючком. Этим же клеем можно заклеить на приманке порезы от зубов хищника.

Твистер. Это приманка, состоящая из веретенообразного тела и плоского хвоста в виде одного, двух или четырех знаков вопроса (рис.5,6). Размеры и цветовые комбинации так же разнообразны, как и в случае с виброхвостами. Твистер также монтиру-

ется на джиг-головке, но его можно использовать и в сочетании с колеблющейся блесной или вертушкой, смонтировав его на тройнике блесны. Такой вариант применения двух приманок дает хороший результат. Твистер можно ставить и на отдельном коротком поводке выше блесны, смонтировав его на одинарном, двойном или тройном крючке.

Риппер. Являет собой сочетание виброхвоста и твистера — веретенообразное тело твистера и пятка виброхвоста (рис.7,8). Все сказанное о виброхвостах: размер, цвет, форма пятки и качество материала, из которого он изготовлен, справедливо и для рипперов. Применяется как самостоятельная приманка.

Джиг-головки. Существует множество различных форм джиг-головок, например, такие, как показаны на рис.9—12. С помощью той или иной формы джиг-головки можно изменить игру приманки. Некоторые рыболовы придают им такие замысловатые формы, что предугадать, как приманка будет себя вести невозможно. Я перепробовал много разных форм и остановился на головках, показанных на рис. 9, 11, 12. Почему именно такие? Если приходится ловить на больших глубинах, я использую головку, показанную на рис.9. Ее вес 16 г, довольно быстро тонет и за счет своей формы не так сносится течением, как другие. Кроме того, если приманка налетает на препятствие (коряги и пр.), то она, за счет сильно подгруженной передней части, переваливается через него и многих глухих зацепов можно избежать. Под такой головкой часто устанавливается маленький лепесток от вертушки, что создает дополнительные колебания при проводке и благоприятно сказывается на клеве. Головка, показанная на рис.11, хорошо себя ведет при любых стилях проводки и, имея одинаковую массу с головкой, изображенной на рис.9, не так быстро заглубляется, что позволяет очень точно вести ее в любом горизонте воды, контролируя ход удилищем. Этим же условиям соответствует и головка, показанная на рис.12. Замечу, что такие головки весом 7 г я использую для небольших приманок длиной 5—7 см.

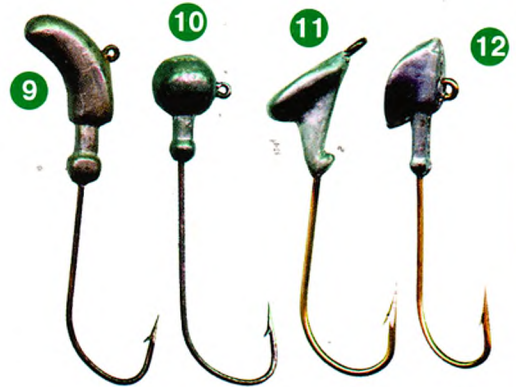
У головки, изображенной на рис.11, есть еще одно большое преимущество: если применять ступенчатую проводку с опусканием приманки на дно,

то она становится под углом 45° к нему. В результате, если у вас стоит виброхвост или риппер, получается, что рыбка остановилась и копошится на дне в поисках корма, а это очень сильный раздражитель для хищника. При этом приманка не заваливается на бок и может в таком положении находиться довольно долго, в отличие от головок других форм, которые сразу валятся на бок и приманка просто лежит плашмя на дне.

Джиг-головки (рис. 11, 12) хорошо зарекомендовали себя в мелководных и травянистых местах. За них не так уж сильно цепляется трава, а во многих случаях при более-менее резком рывке, она с них просто слетает.

Джиг-головки сферических (рис.10) и подобных им форм, на мой взгляд, не соответствуют тем свойствам, о которых я рассказывал выше, поэтому я ими не пользуюсь.

Имея в запасе джиг-головки весом 7, 9, 12, 16, 18 и 22 г, получаем оптимальный набор, удовлетворяющий практически любые условия ловли. В зависимости от места, глубины, скорости течения,

ветра и прочих условий выбирается та или иная головка, но с тем расчетом, чтобы приманка не распахивала дно или плавала при сильном течении на поверхности.

Часто на прилавках можно видеть выкрашенные в разные цвета (белый, желтый, красный и т.д.) джиг-головки. Не буду спорить, но, на мой взгляд, это ни как не отражается на уловистости приманки, а только увеличивает ее стоимость.

Хочу сказать, что я отдаю предпочтение именно силиконовым приманкам, и за годы, которые ловлю на них, уверенность в их уловистости при правильном сочетании снастей и соответствующей проводке у меня увеличивается. Случается, что возвращаясь с рыбалки пустой и несколько разочарованный, но все же надеюсь, что в следующий раз повезет, ведь все равно, какие бы приманки и снасти не покупал и как бы не готовился к рыбалке, элемент везения на ней просто необходим.

Д. Полак

РОПІВСЬКА

За затокою Дубки вниз за течією Дніпра лежить оболонська затока Собаче Горло (Собаче Горло), або, як ще називають рибалки, Ропівська, бо в цій затоці розмістився РОП-6.

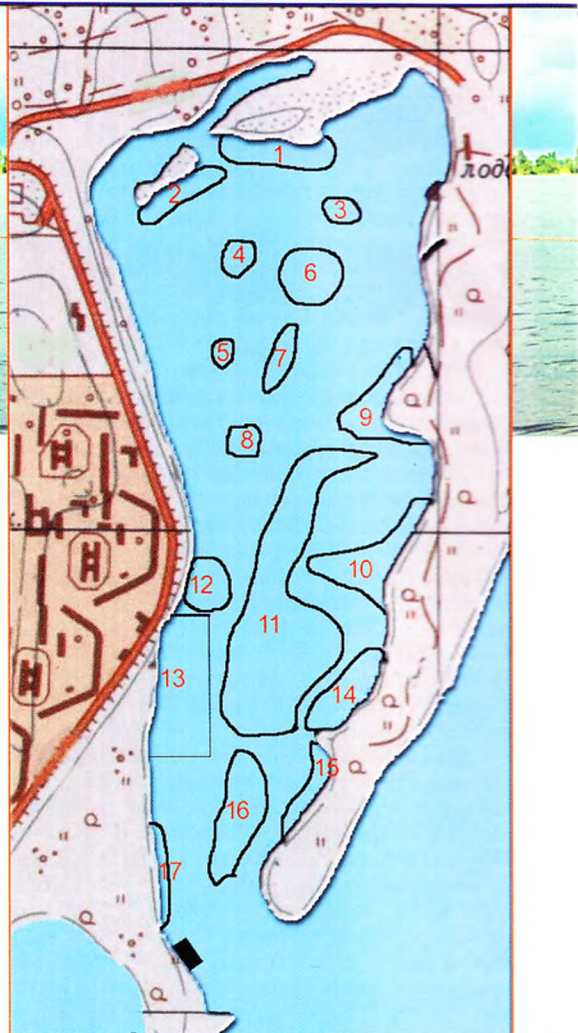
Дістатися до неї можна від метро "Мінська" тролейбусами № 24 та 24к, вишовши на передостанній або кінцевій зупинці. П'ять хвилин вуличкою між будинками й ви на затоці!

Широ кажучи, випадково потрапивши на зимову риболовлю в цю затоку, я до першого клювання не міг позбутися відчуття "міської калюжі", а дев'ятиповерхові будинки на березі дуже псували красвид. Однак, сівши до них спиною й упіймавши зо три десятки непоганої плітки, я докорінно змінив думку. І якщо вас не лякає близьке сусідство з містом — вирушайте на цю затоку.

Риба в Ропівській затоці ловиться така ж, як й на Дубках — окунь, плітка, густирка, підлящ, кляпс, синець, судак, щука. Іноді, ближче до весни, сюди завертають косяки чехоні, а то й ляща. Щоправда, з'являються вони дедалі рідше, бо ряди сіток на вході в затоку з кожним роком щільнішають... Однак місцева риба (плітка та окунь) ловиться практично весь час.

Дуже цікавий місцевий спосіб ловлі плітки на тісто. Рибалка на глибині 3—5 м з ранку пригодовує лунку сухарями. Перед собою заганяє в лід пешню і, начепивши на неї поліетиленовий мішок ховається від вітру під цим імпровізованим наметом. Потім на вудку з однією блешнею (ще буває під блешнею вішають на 10-сантиметровому поводку гачки № 2,5—3,5) починається ловля "на опускання". Блешню з кулькою тіста піднімають на 30—40 см від дна, а потім дуже повільно опускають.

Паралельно з грою рибалка періодично розжовує насіння й підкідає його у лунку. Результати та-

кої ловлі часто бувають дуже добрі. Тісто роблять рідким, додають жовтий харчовий барвник, трохи соняшникової олії та краплю ліків "Цистенал". Тісто кладуть у кут поліетиленової торбинки й зав'язують, а на риболовлі зрізають верхину кута — вичавлюють тісто й намотують його на гачок.

Плітку й окуня можна з успіхом ловити на голу мурашку (без наживки) і "проволочку", а густирку, синця, підляща та кляпса — на гірлянду з 6—7 мурашок або уралок. Судака нині стало набагато менше, але іноді він клює на вертоліт і блешні. Щука ловиться на жерлиці та балансири.

Пропоную коротенький опис найпопулярніших місць, умовно розбивши затоку на 17 ділянок, де краще і найчастіше ловиться та чи інша риба.

Ділянки 1 і 2. Прибережний схил. Середня плітка й окунь. Глибина 2—5 м, дно піщане, трапляються колонії черепашки дрейсен.

Ділянки 3–5. Судакові ями. Середній і дрібний судак. Глибина 9–12 м. На дні зустрічається корчі.

Ділянка 6. Мілководний "стіл". Окунь, плітка, щука. Глибина 1,5–5 м, далі звал на 9–11 м. Дно піщане. Дуже добрі улови по першій кризі!

Ділянка 7. Мілководна грядя. Великий і середній окунь, рідше плітка, щука. Глибина 1,5–5 м, далі звал на 9–11 м. Дно піщане з перепадами глибин і колоніями черепашок. Одне з найкращих місць для ловлі по першій кризі!

Ділянка 8. Глибинний "стіл". Великий окунь, велика й середня плітка. Глибина 5–7 м, далі звал на 9–11 м. Дно місцями вкрите черепашками.

Ділянка 9. Прибережний схил із перекатом. Окунь і плітка різних розмірів. Дно піщане, на переказі повністю вкрите черепашками.

Ділянка 10. Прибережний схил з косяю. Окунь і плітка різних розмірів, на глибині 5–7 м — велика плітка. Глибина 1,5–7 м. Дно піщане, трапляються колонії черепашок.

Ділянка 11. Центральна яма. Густирка, синець, підлящ, кяпс, плітка, чехоня. Глибина 8–13 м. Іноді риба тримається в горизонті 5–7 м, а іноді бере біля дна. Ловиться на гірлянду з мурашок або уралок, покаток. У сприятливі дні ловиться судак на вертоліт і блешню.

Ділянка 12. Прибережна зона перед Ропом. Різна плітка, окунь. Глибина 2–7 м. Дно піщане з мулистими відкладами та торішнім листям.

Ділянка 13. РОП. Середній окунь, плітка. Глибина 1,5–5 м. Дно піщане з нечастими колоніями черепашок, є місця з різким перепадом глибин.

Ділянка 14. Прибережний схил біля "сухого дерева". Великий і середній окунь, плітка, щука. Глибина 2–7 м. Дно піщане з колоніями черепашок і торішнім листям. Є помітні і перепади глибин.

Ділянка 15. Береговий схил. Великий і середній окунь, плітка. Глибина 2,5–5 м. Дно піщане з нечастими колоніями черепашок.

Ділянка 16. Перекат. Велика і середня плітка, окунь. Глибина 2–5 м. Дно вкрите черепашками. Помітна течія при коливаннях води, у затижні відлиги — вимойні.

Ділянка 17. Прибережний схил між дебаркадером і Ропом. Великий та середній окунь, рідше плітка. Глибина 1, 5–5 м. Дно піщане.

За моїми спостереженнями, основне клювання риби буває до 11 год. ранку та після 14 дня. Великий окунь часто бере зранку до підйому води. Плітка — по воді.

Вдалої вам риболовлі та приємних вражень!

В. Домовой

Країна наша дуже багата річками та озерами. Майже кожне місто чи село стоїть на березі. І варто сказати, що в усіх регіонах України є господарі, що із задоволенням запросили б до себе у гості на відпочинок рибалок та їхні сім'ї.

Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні пропонує адреси у будь-яких куточках України, а для нашого журналу — рибні місця.

Сьогодні запрошуємо вас порибалити у Рахівський район Закарпатської області. Вам запропонують кімнати із спальними місцями, домашню їжу, відпочинок для ваших дітей та, що найголовніше, — місця, де можна порибалити, поставити намет і відпочити усією сім'єю.

Звертайтесь: Закарпатська обл., м.Рахів, вул.Миру,1. Рахівське агентство агроекотуризму.

Голова — Василь Хома.

Тел./факс: (03132) 2-14-06.

**Клемпотюк
Маргарита
Нандорвіна**

Закарпатська обл.,
Рахівський р-н,
сmt Ясіня,
вул.Червоноармійська, 66.

**Товберт
Єлизавета Антонівна**
Закарпатська обл.,
Рахівський р-н,
сmt Ясіня, вул.Червоноармійська, 73.

**Сенек
Ольга Йосипівна**
Закарпатська обл.,
Рахівський р-н,
сmt Ясіня,
вул.Петефі, 14.

ЛОВЛЯ КАРАСЯ

Озер, прудов и всевозможных непроточных водоемов в Украине великое множество. Это и запруженные болота, и заливные озера, и перегороженные русла малых речушек и ручьев, карьеры и просто огромные невысыхающие лужи на полях. Думаю, в каждом стоячем водоеме обязательно обитает карась. К сожалению, золотого (красного) карася становится все меньше. А его сородич серебряный (белый) карась расплодился повсюду.

В одних водоемах наблюдается засилье мелкого карася, что, наверно, объясняется отсутствием в них мужской половины карасевого рода, малой глубиной и небольшой площадью водоема, то есть ограниченным жизненным пространством. В таких водоемах карась скрещивается с любой мелкой рыбой, вот и получается карась, мелкий и медленно растущий. Попадают, конечно, и крупные экземпляры, но очень редко.

В других водоемах карась — красавец! Просто поражает изобилие крупного карася, словно мелкого вообще нет. В таких местах нередко можно поймать представителя мужской половины, хотя основную массу составляют барышни. Такие водоемы могут быть малыми по площади, но обязательно глубиной не менее 2—3 м, и нередко в них водится окунь или щука. Нормальным считается один-два десятка карасей от 200 до 800 г. Карась же весом от 1 до 2 кг считается везде завидным трофеем.

Ловят карася поплавочными удочками, донками, на резинку. В качестве насадки в основном используют навозного, лугового, дождевого червя. Берет карась и на опарыша, мотыля, перловку, хлеб, пареный горох, комбикорм, тесто, манку. Есть водоемы, где крупный карась берет на живущую в этих водоемах мелкую туюлку (она чем-то похожа на хамсу, длиной не более 5—8 см) или на ее кусочки. Замечу, что часто такую туюлку запускают в озера вместе с карпом.

Лучшее время ловли — утренние и вечерние зорьки. Летом крупный карась чаще берет после

захода солнца до темноты. Иногда за 15—20 мин можно поймать больше, чем за целый день!

Я знаю несколько прудов, где карась утром начинает ловиться только после того, как на воду упадут солнечные лучи (может, поспать любит), а потом берет весь день до темноты без перерывов. Правда, в основном там караси чуть больше ладони, а если попадет один-два по 500—600 г, — это удача!

Места ловли следует выбирать исходя из погодных условий и времени года. Почти универсальное для ловли на поплавочные удочки место возле какой-либо водной растительности, скажем камыша, с перепадом глубины от 1 до 2 м рядом с подводными зарослями крапивки или мха. Если прикормить такое место макухой, комбикормом или вареным горохом, то карась подойдет обязательно.

Ловить желательно со дна — крючок №4—6, леска 0,25—0,3, поводок 0,15—0,2. Поплавок легкий, "сверхчувствительный" с малым грузилом (в 3—4 см от крючка) и основным грузилом (в 20—30 см от крючка). Поклевка карася зачастую уверенная, после одной-двух проб насадки он берет ее в рот и тащит в сторону норы. При ловле со дна, если червь не очень длинный, можно подсекать сразу после подъема поплавок или сосчитать в уме до трех и подсекать.

Карась — рыба капризная! Даже в озерах, где его развелось огромное количество, можно остаться "без хвоста" при резких переменах погоды, а иногда и за несколько дней до них. Казалось бы, вчера при такой же погоде до обеда набил садок, а сегодня рыба словно вымерла, изменился лишь ветер да настроение, но карась залег... На следующий день солнце и ветер сменились моросющим дождем, а карась ожил и берет, как ненормальный, причем, чем больше ты промокаешь, тем крупнее карась!

Или наоборот: солнышко, тепло, полный штиль, выходной, сидишь в лодочке, место прикормлено, черви "вертялые" — благодать, а он, супостат, брать не дает! Но стоит после обеда

подняться ураганному ветру, при котором и поплавок не видно, и с якоря срывает, и вода под солнцем становится черной — так только до трех сосчитал, в слепую подсекаешь — есть карась! Но, что всегда радует в карасиной охоте, клев — не клев, а на сковородку всегда поймаешь, ну, в крайнем случае, хоть кошка, да останется довольной.

С удовольствием поделюсь с читателями опытом сезонной ловли карася в Киевской и Полтавской областях. Читайте, думайте и анализируйте — все равно рыба хитрее, она жить хочет!

Весенняя ловля

Весной, через пару недель после того, как пруды и озера освободятся ото льда, где-то в десятых числах апреля начинается весенняя ловля карася. Вода в водоемах в этот период прозрачная как слеза, но уже заметно потеплевшая, на дне начинают просыпаться первые водоросли, кислородный режим заметно улучшается, водяные букашки потихоньку выползают поплескаться на солнышке. Карась, еще вялый после зимы, начинает потихоньку поедать эти молодые водоросли и резвящихся букашек.

На поплавок удочки он боится брать из-за прозрачности воды и отсутствия растительных укрытий, старается держаться подальше от берега. Можно попробовать ловить его с лодки, но результаты все равно будут малоутешительными...

Другое дело ловить на резинку. Эту снасть уже давно используют на наших водоемах. Состоит она из груза, привязанного к небольшому куску веревки, к которой привязывается также от 5 до 20 м авиамодельной резины, затем через карабин и заводные кольца присоединяется 3—5-метровый отрезок лески с 5—7 поводками длиной 15—30 см и крючками №5—7. Далее идет основная леска 0,4—0,5 мм, а затем либо обычный небольшой спиннинг с катушкой (что очень удобно при ловле с лодки), либо дощечка для намотки лески. Груз заводится на лодке или забрасывается с берега на расстояние, которое может выдержать резина, и дальше снасть работает, как лифт: на берег — рыба, в воду — черви... При максимальном растяжении 10 см резины растягивается на 1 м, но при сильном натяжении не очень удобно наживлять крючки да и резина быстро рвется. Поэтому для стоячих водоемов лучше рассчитывать 1 м резины на 5 м лески. Следовательно, для того чтобы крючки находились от вас на расстоянии 40—50 м достаточно 10 м резины и 300—400 г груза. К грузу часто привязывают пенопластовый поплавок на куске толстой лески, чтобы его можно было легко вынуть из водорослей и ила.

На такую снасть весенний карась ловится луч-

ше всего. Рыбачить желательно на открытых неглубоких участках водоема, куда карась выходит кормиться и греться, а также вдоль участков прошлогодней подводной растительности, где пробиваются молодые водоросли. Во всяком случае в таких местах, где карась не подпускает к себе на 15—20 м, — успех ловли будет обеспечен.

В качестве насадки желательно использовать навозных или земляных червей, в это время карась хочет "мяса"! Можно не прикармливать вообще или прикармливать небольшим количеством жмыха. Лучше на месте расположения крючков высыпать 3—5 горстей перегноя, в котором рыли червей. Все это, конечно, можно сделать при наличии лодки. Если лодки нет — забрасывайте груз с берега, при этом удобнее поводок с крючками временно отцепить либо смотать на кусок пенопласта. Ну и груз придется подобрать такой, чтобы не подтягивался резинкой, но и вынимался из воды не порвав резину. Некоторые используют дополнительную страховочную леску, привязанную параллельно резине к грузу, однако если на берегу трава и ветки — это весьма осложняет заброс...

Червь должен быть живой и шустрый, если карась ленив и обсасывает или обрывает концы червей, цепляйте хвостики.

Поклевка в это время очень вялая, после легкого шевеления свободно свисающей в воду лески должна сразу же следовать подсечка. На резинке крупный карась гуляет привольно, резина гасит любые его выходы и борется он больше с ней, чем с вами. Но, учитывая, что губы у карася не очень крепкие, брать его желательно подсаккой, предварительно дав глотнуть свежего воздуха.

Замечу, что в это время берет исключительно крупный карась!

Через пару недель на открытой воде жор постепенно утихает и в конце апреля крупный карась отправляется в заросли камышей поедать там молодые корешки и ряску. Заметить его скопление можно в солнечный тихий день по шевелению тростинки камыша, где он кормится между стеблями, и характерному чавканью в заводях со скоплением ряски. Здесь он вскоре будет нереститься, а сейчас его нужно ловить поплавочной удочкой на минимальной глубине, осторожно опуская червяка под ряску между камышей. Ловить желательно в сапогах, удочкой без катушки и с минимальной (от 30 см до 1 м) длиной лески, периодически пошевеливая снасть. Можно ловить даже без поплавок, закрепив грузик в 5 см от крючка — в отвес, пробивая слой ряски и медленно шевеля под ней насадкой. Хватает насадку карась сразу и главное быстрее поднять его над ряской, чтобы не распугать остальных. Из-за ряски карась не видит рыболова и иногда ловится у самых ног. Если вы нашли заветную тростинку, торчащую из воды, то наловите карасей вдоволь и получите неслыханное удовольствие!

Но вот солнышко начинает пригревать по-настоящему, тянутся к нему молодые побеги камыша, вода заметно теплеет и в один прекрасный день вы попадаете... на "пикник в сумасшедшем доме"... Сereет, обильная роса просто журчит ручьями под ногами, погодка обещает быть прекрасной, поплавок замерли, ждем-с... Но стоит показаться солнышку из-за горизонта, как скопища "глухонемых" карасей, взявшись неизвестно откуда, начинают штурмовать берег! Через 10—15 минут вы утратите душевный покой и степенный вид, как пацан, закатив штаны, вы будете носиться с удочкой вдоль берега, забрасывать ее под каждый шевелящийся куст, совать червя в рот нерестящимся карасям, а эти нахалы, отплеывая вашу насадку, будут заниматься своим делом, чавкая, шлепая, прыгая и шевеля в воде всем растущим, лежащим, стоящим и плавающим. Слабонервным желательно смотать удочки немедленно и легким галопом покинуть водоем, не оглядываясь! А те, кто покрепче, могут побегать, поизощряться в выдумке и хитрости, но, увы, лишь несколько карасей, не успевших вовремя выплунуть вашего червя, будут вам наградой в этот и ближайшие 2—3 дня... Он здесь сейчас хозяин, он нерестится!

Нерестится карась в зависимости от глубины водоема и погоды от трех дней до недели и в каждом водоеме по-разному, но основной нерест приходится на первую половину мая.

После нереста, обычно до двух недель, карась болеет и если ловится, то либо ранее отнерестившийся, либо мелкий.

Летняя ловля

Начинается она со второй половины мая и продолжается до сентября. В этот период клев карася отличается относительной стабильностью по утренним и вечерним зорькам с обеденным перерывом. Ловится он с рассвета до 11 часов дня, затем перерыв, и с 16 часов до темноты. Иногда летом приходилось ловить и до полуночи в свете автомобильных фар. Причем складывалось впечатление, что карась просто сплывался "к нам на огонек"...

На поплавчанку самые крупные экземпляры чаще попадают с берега после захода солнца до темноты и утром до восхода солнца.

На мелких озерах на резинку ловится карась покрупнее, чем на удочку. На глубоких иногда получается наоборот — клев на резинку хуже.

Место ловли обязательно нужно прикармливать жмыхом, молотыми семечками, комбикормом, гороховой или пшеничной кашей. Иногда выручают просто две-три горсти невареного пшена. Карась может его и не есть, но желтое пшено на илстом грунте привлекает рыбу.

В это время развиваясь водная растительность является для карася обильным кормом, и его стада просто пасутся в водорослях. Часто в летнюю жару мясо карасей так пропитывается запахом крапивки, что его не очень приятно есть.

Ловить можно на все перечисленные выше насадки, но основной по-прежнему остается червь. Часто крупного карася можно выманить вареным горохом, насаживая горошину на крючок, но в этом случае кормить место нужно тоже горохом только размятым. Клев реже, но берет карась гораздо крупнее, чем на червя. На перловку тоже ловится крупный карась, причем в тех прудах, где его на перловку не ловят (не приучен), он все же ловится, но кормить в этом случае нужно перловкой и жмыхом. А когда распробует, то и местные рыболовы позавидуют улову. При сильном прогреве воды часто спасает жидкая манка, ее уж карась откусывать любит.

В последнее время бичом наших водоемов стала так называемая "синька" — мелкая и очень назойливая рыбка. Забрисил наживку, и эти "пираньи" собираются в стаю вокруг нее, разрывают на куски, поплавок просто места себе не находит... В некоторых озерах она не трогает лишь того червя, который не помещается ей в рот. Как выход, я использовал обычного земляного червя, на которого карась берет чуть хуже, но и ваша нервная система страдает меньше...

Летняя ловля карася заканчивается к середине сентября. Вода остывает, частично оседает водная растительность, карась отходит от берега к центру озера и на глубину.

(Продолжение следует)

І влітку, і взимку

Час активного клювання карася проти інших мирних риб найменший. Більше того, клювання карася примхливе й непостійне — то він жадібно хапає будь-яку наживку, то взагалі не підходить до неї. Але буває, що карась тільки "куштує" наживку й через мить виштовхує її з рота. А це вже — клювання, виявити яке можна тільки на дуже чутливу поплавцеву снасть, яку й застосовують досвідчені рибалки-любители. Варто зауважити, що примітивна снасть новачка й дилетанта таке клювання ніколи не зафіксує. Вона придатна лише під час сильного клювання карася, а воно не таке й уже часте в цієї риби.

Зимова поплавцева вудка, оснащена звичайною мормишкою-дробинкою та відповідним до її маси поплавцем, являє собою (хочемо ми цього чи ні) приклад ідеальної поплавцевої снасті, бо вона завдяки своїй будові чутлива до млявих, ледь помітних клювань карася. Своєю чутливістю вона завдячує принципу зворотного зв'язку. Тобто жилка між мормишкою та поплавцем гранично натягнута, і найменше підняття гачка з наживкою під час клювання риби миттєво примусить поплавець рухатися. За його підняттям і орієнтується рибалка,

вчасно і вдало підсаюючи рибу, що не встигла ще виштовхнути здобич із рота.

Під час підлідної ловлі мирних риб (карася, ляща, коропа, тарані тощо) аматори зимової риболовлі так і роблять.

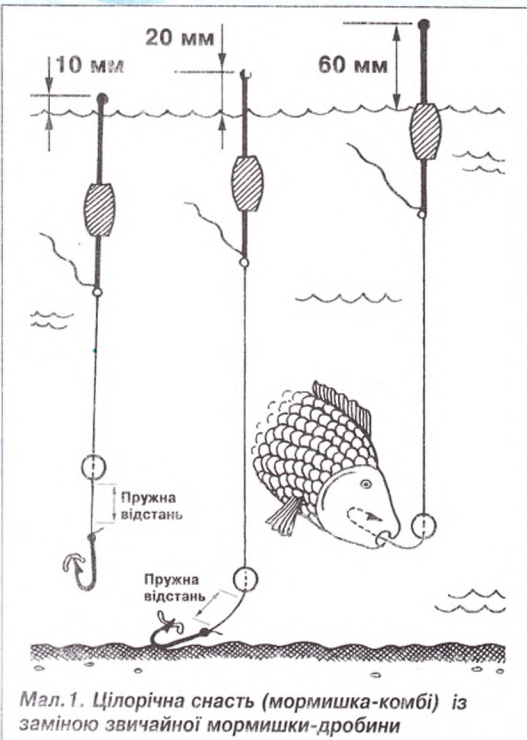
В останні роки спостерігається тенденція застосовувати зимову поплавцеву снасть із мормишкою для ловлі карася на літню вудку, особливо в періоди явного не клювання карася. Снасть тут проста: тонка, але міцна жилка, невелика мормишка-дробинка та зимовий поплавець, додатково оснащений "антенною"-індикатором, що фіксує розташування поплавця, та сигналізатором клювання риби. Поплавець, що весь час знаходиться у воді, при такому оснащенні навіть при клюванні нейтралізує вагу мормишки.

Рибальська аксіома твердить: чим ближче до гачка розміщено грузило, тим чутливіша поплавцева снасть. У мормишки ця відстань ідеальна й дорівнює нулю.

За оптимальної швидкості дрейфу снасті гачок ніби "оживляє" наживку (а до здобичі, що нерухомо лежить на дні водойми, риба під час млявого клювання байдужа) і проковує карася захопити здобич. За таких умов на літній снасті мормишка-дробинка менш ефективна, ніж на зимовій — чіпляється за нерівності дна й практично не дає можливості торкатися дна тільки гачком мормишки з наживкою.

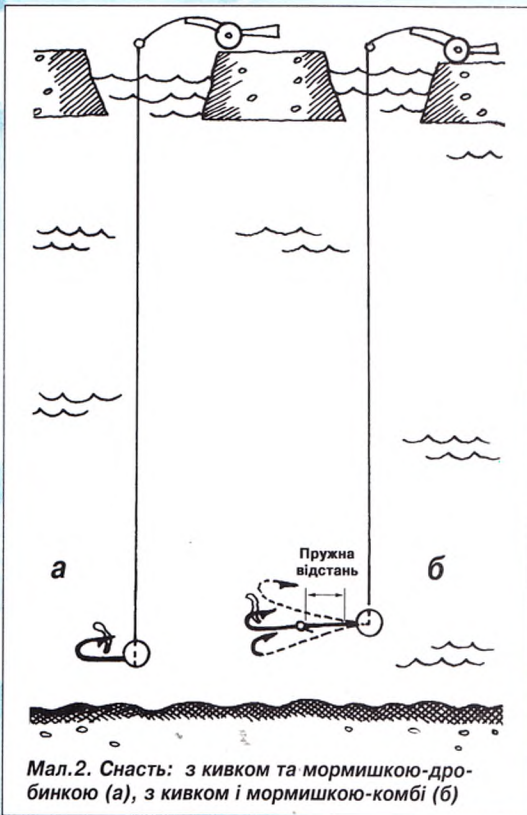
Тому вже давно умільці ніби "розірвали" свинцеву мормишку-дробинку на складові частини: гачок, грузило-дробинка та пружиний (за рахунок невеликого розміру) відрізок основної жилки, який їх з'єднує. Таке нововведення умовно назвали комбінованою мормишкою (блешню-комбі). Вона дає змогу гачку з наживкою при дрейфуючій снасті з певною швидкістю борознити донний мул, приваблюючи рибу своїм "ворушінням".

Снасть комбі дуже проста, її можна зібрати навіть на березі ставка. Завжди напихваті знайдеться запасний гачок та свинцева мормишка-грузило. Робиться це так: до нижнього кінця основної жилки прив'язуємо потрібний гачок і, відступивши від нього 30—40 мм, защемляємо на жилці надрізану до середини дробинку. Сила защемлення має бути такою, щоб перешкодити самовільному ковзанню грузила-дробини у бік гачка. Снасть готова. Залишається тільки перевірити, чи пружиний відрізок жилки між гачком і грузилом. Для цього відведемо гачок разом з жилкою вліво, потім вправо, і якщо він, наче на пружині, знову повертається в попереднє положення, все зроблено правильно. Якщо цього не сталося, трохи пересунемо

Мал. 1. Цілорічна снасть (мормишка-комбі) із зміною звичайної мормишки-дробини

ній грузило під кутом 90° , щоб гачок з жилкою становили одне пружне ціле (мал. 3). Отримуємо мормишку-комбі для ловлі окуня взимку. Вона працездатніша та універсальніша, ніж звичайна мормишка-дробинка, бо пружне з'єднання (та його ступінь) гачка з грузилом можна змінювати, трохи протягуючи жилку крізь защемлену дробинку від гачка або в його бік. Цим ми регулюємо потрібну відстань (у рамках оптимального) між гачком та дробиною, не порушуючи її працездатності.

Для приваблення хижака, особливо за млявого клювання, під час гри (із застосуванням пружного кивка на вудлищі) ця мормишка-комбі дає змогу ворухити тільки гачком з наживкою, тоді як сама дробинка практично залишається нерухомою й не відлякує рибу.

Відомо, чим тонша жилка на снасті, менший номер гачка та легше грузило-дробина, тим чутливіша снасть на вудці.

Під час млявого клювання (і влітку, і взимку) риба не зможе чинити великий опір, коли її підсікають і виважують. Тому застосування тонких снастей тут завжди доцільне, а ризик виправдовує мету — змушує рибу взяти наживку, а отже, й упіймати її!

Ю. Масленников

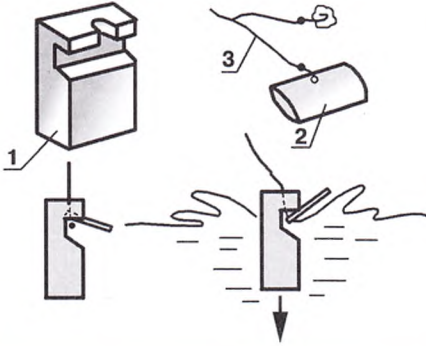
дробину по жилці в бік гачка, поки не досягнемо потрібного результату.

Відсутність оптимальної відстані (а це ефект пружності комбі) між гачком та грузилом-дробинкою зведе нанівець усі наші зусилля, і снасть буде непрацездатною. А як же хочеться примусити карася взяти в рот наживку. Нехай тільки скуштує — й одразу опиниться у вашому коші.

Мормишка-комбі, якщо її трохи видозмінити, буде незамінною й для підлідної ловлі окуня. Свинцеве грузило-дробинку надрізаємо ножом до середини, протикаємо в ньому голкою отвір і надягаємо на нижній кінець основної жилки поплавцевої зимової снасті. Потім прив'язуємо потрібний гачок, після чого вводимо жилку у надріз, защемляємо на

Грузила та пристрої до них

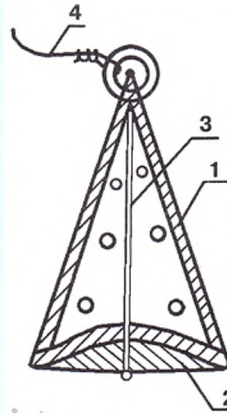
Самовідчіпне грузило для дальнього закидання принади

Грузило 1 підвішується на пластину 2, з'єднану з жилкою 3. Під час удару по воді пластина 2 повертається, звільняючи грузило 1.

Автор: Р.Пурселл, США, 1954 р.
Патент № 2687592

Риболовні снасті з усього світу

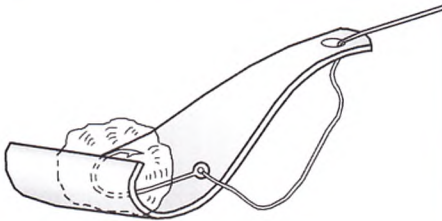
(Продовження, початок див. "Рибалка", 1999, № 3)

Годівниця для риби

Складається з конічного корпусу 1 з отворами, обваженого дном 2 на гумовій стяжці 3 і шнура 4. Заповнену принадою годівницю опускають на дно водойми й різко смикають шнур 4. Дно 2 зміщується й принада випадає на дно водойми.

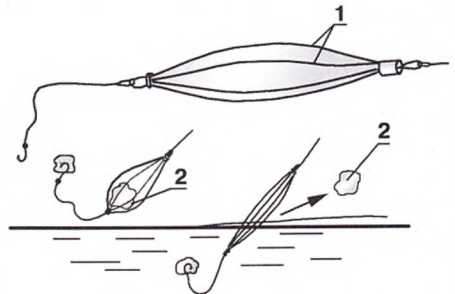
Автор: Ю.Шаклеїн,
СРСР, 1975 р.
Автор. свід. № 483969.

Грузило для закидання у водойму снасті з м'якою наживкою

Рекомендується для водойм із течією.

Автор: М.Кейсер, 1965 р.
Патент № 3195263

Пристрій для звільнення снасті від грузила під час дальнього закидання

Виконано з кількох паралельно закріплених відрізків жилки 1, між якими закладається грузило 2.

Автор: В.Тінккайнен, США, 1967 р.
Патент № 3346986.

Грузило-годівниця

Заповнюється принадою. Після закидання грузило падає отвором на дно й принада не так швидко розмивається. Рекомендується для використання на швидкій течії.

Автор: М.Гухер, Франція, 1966 р.
Заявка № 1435067.

Плетені шнури

Чув, що є плетені шнури. Розкажіть, будь ласка про них і їх використання. Скажімо, чи можна їх застосовувати, ловлячи на спінінг, чи придатні вони для доріжки, які особливості шнурів різних зарубіжних фірм?

М. Микитенко.

м. Чернігів

Дедалі більшої популярності серед рибалок набувають плетені шнури, які для певних методів і умов риболовлі підходять більше ніж звичайна жилка. Створені рибалками для рибалок, шнури задовольняють запити найприскіпливіших споживачів.

Шнури мають чимало беззаперечних переваг. Насамперед це — значна міцність на розрив, висока міцність на вузлах, невелика розтяжність (3 — 4 %), стійкість до впливу навколишнього середовища.

Найважливіші параметри при виробництві контролюються електронними приладами.

Більшість шнурів мають нейтральну плавучість. Для прихильників донної риболовлі випускаються спеціальні тонучі шнури. Обваження шнура призводить до зниження роз-

ривного навантаження на 15 — 20 %. Тонучі шнури маркуються — на шпулі є надпис "Sinking".

Розглянемо деякі варіанти застосування плетених шнурів.

Ловля на спінінг. Принада, блешня чи джиг-головка з рибкою змонтована на тонкому шnurі швидко заглиблюється, не зносився течією, що дає можливість обловлювати переكاتи, форватер, глибокі ями. Полірована поверхня, водозахищеність, маленький діаметр шнура дають змогу точно проводити легеньку принаду у будь-якому шарі води, контролюючи її хід верхівкою спінінга. Малий коефіцієнт розтяжності дозволяє відчувати найслабшу покльовку і робити потужну підсічку.

Глибоководна доріжка. Річкові глибини (понад 10 м) обловити спінінгом з жилкою дуже важко, а іноді практично неможливо. На таких глибинах тримаються найбільші прісноводні хижаки: сом, щука, судак.

Використовуючи такі властивості шнура, як малий опір при тиску води; гладеньку поліровану поверхню, принаду проводять з невеликою швидкістю над дном, що завжди приносить успіх.

Ловля сома на квок. Найчастіше на квок попадаються великі екземпляри, що мешкають у глибоких недоступних ямах. Звісно, що до якості снасті висуваються дуже високі вимоги, а особливо до поводка. Поводок має бути тонким (малопомітним) і витримувати великі ривкові навантаження. Найчастіше поводок рветься у момент підсікання. Заміна поводка з жилки (Ø 1 мм) на шnur (Ø 0,06 мм) знімає проблему з обриванням, а кількість покльовок збільшується (перевірено на практиці).

Особливості шнурів виробництва європейських фірм

SIGLOTEX (BALZER)

Дуже щільне плетіння (без порожнин), полірована поверхня матового відтінку забезпечують дальні закиди. Висока міцність на розрив (при Ø 0,31 мм — 21, 2 кг).

Випускають чотирьох кольорів.

HYPRON Есо (Д.А.М.)

Виробляють з кращих волокон DYNEEMA. Міцність на розрив (при Ø 0,2 мм — 16 кг). Випу-

скають звичайні і обваженні (SINK-END) шнури.

Можна використовувати для донної ловлі і ловлі на доріжку.

CORASTRONG (CORMORAN)

Дуже міцний плетений шнур вироблений з волокон CORAMID. Міцність на розрив (при $\varnothing$ 0,3 мм — 25 кг). Великий діапазон вибору діаметра шнура від 0,04 до 0,6 мм. Придатний для ловлі на спінінг. Можна використовувати і у прісній, і у морській воді.

TORX (WATER QVEEN)

Виготовляють з плетеного кіскою волокна DYNEEMA SK 65. Забезпечує малу розтяжність і високу міцність на розрив (при $\varnothing$ 0,3 мм — 20 кг).

Шнури виробництва американських фірм

FIRE LINE (BERKLEY)

Надзвичайно популярний шнур, переваги якого оцінили більшість рибалок.

Виробляють з плетених за особливою технологією волокон MICRO DYNEEMA.

Має добре поєднання якості — ціна.

Придатний для роботи з мультиплікаторними котушками.

SPIDER WIRE FUSION

Виробляють з мікротонких волокон SPECTRA.

Має майже нульову розтяжність. При експлуатації слід використовувати вузли, розроблені саме для цього шнура.

MAGIBRAID

Виробляють з волокон DACRON за новою технологією, що дала змогу значно знизити ціну і одержати шнур з більшою навантажувальною властивістю (понад 100 кг).

GREAT WATER, OFF — SHORE (MASON)

Шнури виготовлені з плетеного кіскою дакрона. Мають малу розтяжність і високу міцність на ривкові навантаження.

TIGER BRAID (MASON)

Новий, плетений кіскою, м'який шнур з поліетилену з поліестром. Поєднання двох матеріалів збільшило міцність на вузлах. Шнур має високу чутливість, а отже, його можна з успіхом використовувати

для донної ловлі, кастингу і ловлі на доріжку.

T.U.F. — LINEPLUS (WESTERN FILAMENT)

Шнур виготовляють з 100 %-ного SPECTRA — синтетичного матеріалу. Випускають білого і зеленого кольорів. Має лише 3% розтяжності, що значно збільшує його чутливість і потужність підсічки. Шнур водозахищений, має захист від ультрафіолетового випромінювання.

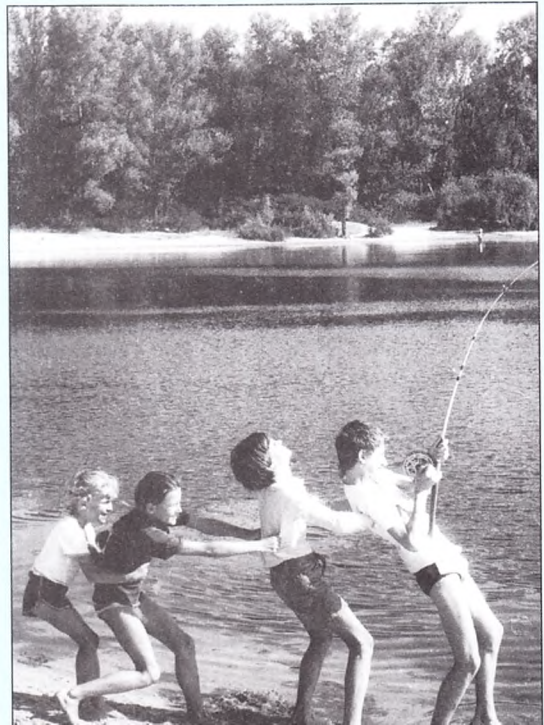
SUPER CAST (WESTERN FILAMENT)

Виробляють з волокон SPECTRA, додатково термооброблений з допомогою спеціально розробленого обволакуючого процесу, що підвищує ковзання шнура. Малий знос кілець, велика міцність на вузлах і добра укладка на котушці — далеко не всі переваги цього шнура.

Що ж стосується забарвлення шнура, то думки тут розходяться. На практиці рибалка віддає перевагу кольору, наближеному до кольору середовища.

Словом, який шнур кращий, однозначно відповісти не можна. Рибалка має зробити вибір сам.

П. Явдошко

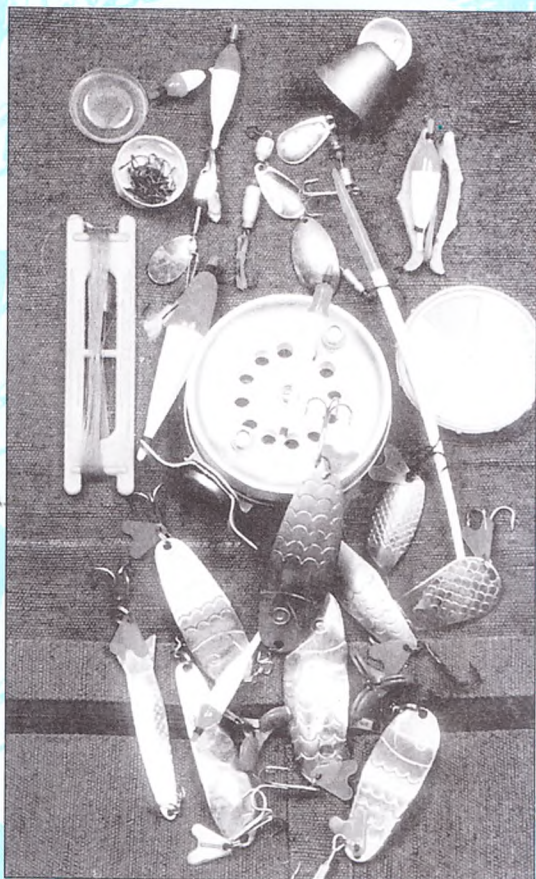
Завод "Сокол" Українського товариства мисливців і рибалок (УТМР), створений у 1965 р., випускає товари мисливського, рибальського, спортивно-туристичного спрямування і є єдиним в Україні підприємством цього профілю. Продукція його відома і в Україні, і за її межами.

Вироби "Соколу", що не раз експонувались на вітчизняних і зарубіжних (США, Німеччина, Франція) виставках, експерти оцінюють дуже високо. Популярні вони і серед мисливців та рибалок України, не поступаються якостю міжнародним стандартам й задовольняють будь-який попит.

В 1997 році в Іспанії завод було нагороджено Міжнародним призом європейського клубу торгівлі "За кращу торгову марку".

Спеціалісти заводу постійно працюють над створенням, виготовленням і впровадженням нових виробів, заміною діючих технологічних процесів більш удосконаленими.

Свою продукцію завод реалізує оптом і в роздріб. Вудки, спінінги, гачки, грузила, блешні, підсаки, набої, гільзи, патронташі, нашийники й повідки для собак — все це найміцніше і найнадійніше, виготовлене зі справжніх шкір та металів ковальським способом, за давніми, перевіреними часом, технологіями, можна придбати безпосередньо на заводі "Сокол". Тут усім пропонують вигідний варіант: первинні мисливські і рибальські

колективи можуть приїхати на завод і закупити все необхідне для полювання та риболовлі зі значними знижками. Якщо не буде коштів, завод надасть кредит під реалізацію. Цим можуть скористатися і порядні торговельні організації.

Наша адреса:

м. Київ, вул. Березанська, 4.
Тел./ факс: (044) 430-96-36,
430-69-42, 430-49-71.

Зазираючи у підводний світ,
людина назавжди залишається
там душою, неначе побувала у
казковій країні фей.

О.Хлудова. "Хвилі над нами".

1/2000

ЖУРНАЛ В ЖУРНАЛІ

ПОСЕЙДОН

Світ людських захоплень розширюється з року в рік. Дедалі більше з'являється охочих поринути в загадковий водний простір, пізнати небачене, зазнати гострих емоцій, полювати на рибу й здобути небачені трофеї. Або й просто спуститися під воду, як у казкове царство, щоб потім хвалитися перед знайомими знімками підводних краєвидів та їхніх мешканців.

Але як і в інших різновидах людської діяльності, тут потрібні знання, вміння, навички, тренування, спеціальне спорядження.

Підводне плавання виховує в людині витримку, волю, мужність, міцність і уміння орієнтуватися в складній обстановці й приймати єдино правильне рішення.

Підводне полювання — це не тільки патофізіологія, спорядження, способи пошуку й добування риб у природних умовах. Це

ще й дбайливе ставлення до унікальних водних і рибних ресурсів, їх збереження, спостереження й аналіз, збук і перемога. І завжди нові цікаві зустрічі.

Жвава цікавість до цієї теми, численні запитання читачів щодо тих чи інших проблем підводного плавання й полювання підказала необхідність публікації матеріалів з цієї тематики.

Отож, запрошуємо вас приєднатися до подорожей у незнаний досі світ Води на сторінках "Посейдону".

Крок за кроком ми будемо поринати у цей захоплюючий світ, навчаючись перемагати рибу в рідній для неї й чужій для нас стихії, набираючи сили й фізичної досконалості, долаючи свою нерішучість, набуваючи вміння. Будьте наполегливими, постійно удосконалюйтесь, і ви досягнете мети.

Пропонуємо читачам цикл матеріалів М. Чикіна, присвячених підводному плаванню і полюванню. Автор розповість вам, як робити перші кроки під водою, як, надівши маску, трубку й ласта, зануритися у чарівний і незвичний світ, щоб назавжди стати його прихильником. Але перш ніж зробити перший крок у незвідану стихію води треба знати, як поводитися під водою, як впливають на організм тиск і температура води, як впливають на слух і зір особливості та закони водного середовища і багато-багато іншого. Деяким з цих питань присвяtimo першу публікацію про захоплюючу подорож у країну риб.

Відомо, що одним із основних життєвих процесів, які забезпечують газообмін, є дихання. Воно поділяється на зовнішнє та внутрішнє. При зовнішньому диханні кров звільняється від вуглекислого газу й насичується киснем, тоді як внутрішнє забезпечує газообмін між кров'ю та тканинами нашого організму. Сполучною ланкою цього механізму є легені.

Легені складаються з багатьох дрібних повітряних трубочок — бронхіол. Вони закінчуються повітряними пухирцями — альвеолами, оточеними найтоншими кровоносними судинами — легеневиими капілярами. Їхнє завдання — забезпечити насичення крові киснем атмосферного повітря та видалити з неї вуглекислий газ.

При спокійному диханні в легені людини за кожний вдих-видих надходить близько 0,5 л повітря. Воно називається дихальним. При глибокому вдиху може надійти ще 1,5—3 л повітря. Його називають додатковим. При максимальному види-

ху з легень можна видалити ще 1—2,5 л так званого резервного повітря. Сума обсягів цього повітря називається життєвою ємністю легень. У різних людей вона коливається від 3 до 6—7 л.

Дихання регулюється групою нервових клітин — дихальним центром, розташованим у головному мозку людини. Він забезпечує в спокої 16—18 дихальних циклів на хвилину, що відповідає хвилинній витраті повітря близько 9 л. Цю величину називають легеневою вентиляцією. Дихальний центр дуже чутливий до відсоткового вмісту вуглекислого газу в крові й при його надлишку автоматично збільшує частоту дихання.

Основну роль у внутрішньому диханні організму людини відіграє система кровообігу. Кровоносна система заповнена кров'ю, яка є рідкою тканиною.

Артеріальна, тобто насичена киснем, кров подається до тканин організму, які через надлишковий вміст вуглекислого газу зазнають нестачі кисню. Через різницю парціальних тисків цих газів у тканинах і ар-

Короткі відомості про будову людської

теріальній крові відбувається газообмін. Тканини одержують потрібний їм кисень, виділяючи у кров вуглекислий газ. Потреба нашого організму в кисні залежить від навантаження, температури зовнішнього середовища, фізичного стану та тренуваності й досягає 3 л/хв.

Тому при плаванні прийнятнішим можна вважати ритмічне дихання з повільним глибоким вдихом і енергійним видихом із частотою дихальних циклів 8—12 на хвилину. Зусиллям волі ми можемо затримати дихання на деякий час. Для здорової людини він становить приблизно 45—60 сек, а для тренуваної — 2—3 хв.

Під час затримки дихання вуглекислий газ накопичується в крові, й дихальні центри подразнюються. Отож у якийсь момент затримка стає неможливою, виникає висока ймовірність мимовільного вдиху. Якщо підводний стрілець "пересидить" під водою, це може статися на глибині або під час підйому на поверхню.

На життєдіяльність людського організму під водою дуже впливає її тиск, що викликає цілу низку змін у ньому. Причому, величина тиску з кожним метром глибини зростає на 10 кПа (0,1 ат.). Оскільки людський організм сам на 70% складається з води, то її тиск, що, наприклад, на глибині 10 м дорівнює 34 т, переноситься нами порівняно добре. Але при дії його на повітряні порожнини людини (лобові та гайморові пазухи, легені, порожнини середнього вуха), створюється додаткове навантаження, яке наш організм у відповідних обставинах перебороти не може. Це стає причиною різних травм, про які ми ще поговоримо.

* Парціальний тиск — це тиск компонента ідеальної газової суміші, який він справляв би, якби займав обсяг усієї суміші (закони Дальтона)

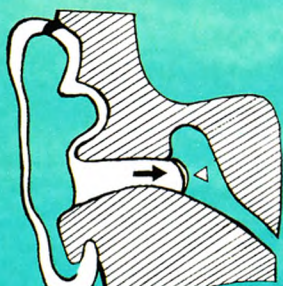
З явищем підвищеного тиску навколишнього середовища людина починає стикатися у воді буквально з перших сантиметрів.

При плаванні на поверхні, коли наша грудна клітина занурена на глибину лише 30 см, вода тисне на неї з силою рівною 18 кг (при умовній площі грудної клітини — 600 см²). Якщо дихають через трубку, то це навантаження ще переборюється дихальними м'язами легень. Однак на глибині вже 1,3 м тиск на грудну клітину становитиме 78 кг, що зробить дихання практично неможливим. Таким чином, безпечне дихання атмосферним повітрям можливе на глибині приблизно 30 см (при довжині дихальної трубки не більше 35—40 см). Надалі потрібен повітряно-дихальний апарат, дихальний автомат якого врівноважує тиск на вдиху з зовнішнім тиском води.

Іншим істотним чинником є те що найбільший перепад тиску води спостерігається на перших 10 м. Тому обов'язковою умовою при пірнанні є своєчасне створення протитиску в повітряноносних порожнинах нашого організму, що врівноважує зовнішній тиск води. Наприклад, перший біль у вухах ми починаємо відчувати вже на глибині 2—3 м. Вирівнювання у вухах тиску одержало назву "продути вуха". Фізична сутність цієї процедури проста. Під тиском води вушна перетинка прогинається всередину. При продуванні повітря, що надходить через евстахієву трубу у внутрішнє вухо, створює протитиск, рівний зовнішньому тиску води, і барабанна перетинка займає рівноважне положення. Як це зробити на практиці, ми розглянемо трохи пізніше.

(Далі буде)

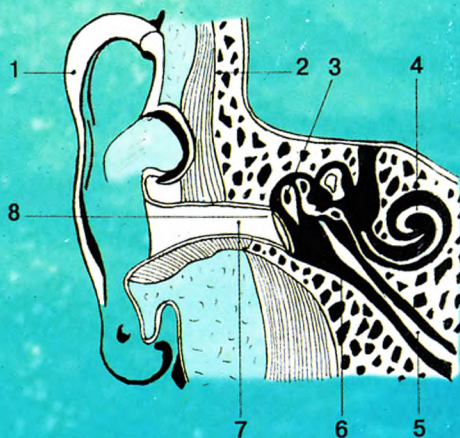
М. Чикін

Тиск навколишнього середовища більший, ніж тиск повітря в порожнині середнього вуха (занурення)

Тиск навколишнього середовища менший, ніж тиск повітря в порожнині (спливання)

1 — вушна раковина; 2 — скронева кістка;
3 — слухові кісточки; 4 — равлик; 5 — евстахієва (слухова) труба; 6, 8 — барабанна порожнина;
7 — зовнішній прохід

Будова людського вуха і дія тиску води на барабанну перетинку

о організму та його функції під водою

ОТКРЫТИЕ СЕЗОНА - 2000

Наконец, наступила долгожданная пора для спортсменов и любителей подводной охоты. В начале июня 2000 г. закончился период запрета на лов рыбы в связи с нерестом и многочисленная армия любителей подводной охоты на Украине ринулась на водоемы.

С этого года для всех подводных охотников Украины введены, наконец, удостоверения единого национального образца (пластиковая карточка с фотографией и необходимыми сведениями об охотнике), а также "Паспорт подводного охотника", где фиксируются все данные о его снаряжении, состоянии здоровья, принадлежности к клубу и т.д. Форма удостоверений разработана и введена Федерацией подводной деятельности Украины и согласована с Главрыбводом Госкомрыбхоза Украины. Напомним нашим читателям, что при занятиях подводной охотой необходимо строго соблюдать требования "Правил любительского и спортивного рыболовства на Украине", которые были отредактированы в 2000 г. Согласно им, для занятий подводной охотой предоставляются места, разрешенные для любительского и спортивного рыболовства.

Самый передовой и организован-

Призеры соревнования

ный отряд подводных охотников — спортсмены, представляющие различные подводные клубы на Украине (всего около 20). Общее методическое руководство деятельностью этих клубов осуществляет Комитет подводной стрельбы и охоты Федерации подводной деятельности Украины, многие годы возглавляемый автором этих строк. Любую консультацию по вопросам, относящимся к подводной охоте, можно бесплатно получить, позвонив по телефону: (044) 518-73-09 или передав своё сообщение по E-mail: bragin@i.kiev.ua

В ближайшее время можно будет ознакомиться с новостями в подводной охоте на Украине в Интернете на сайте: www.murena.kiev.ua

10—11 июня на побережье Черного моря в районе поселка Солнечная Долина, недалеко от мыса Меганом, состоялись первые в этом году национальные соревнования по подводной охоте — Кубок Украины (1-й этап). Всего в сезоне 2000 г. должно быть проведено 4 этапа и лишь один, финальный, запланирован на пресноводном водоеме (р. Днепр, г. Кременчуг). Организатором и спонсором соревнований на Меганоме любезно согласилась быть днепропетровская фирма "Подводспецстрой" (директор — Мызников Сергей Иванович).

Большую помощь при подготовке к соревнованиям оказал организаторам председатель поселкового совета Солнечной Долины Таратынов Александр Степанович.

Участники соревнований удобно расположились в палаточном лагере на берегу моря, где было смонтировано все оборудование, необходимое для нормальной работы и отдыха (электропитание, освещение, пресная вода, туалет, средства связи, медобеспечение и др.). Собрались практически все сильнейшие подводные охотники Украины, мечтающие попасть в со-

Сергей Захариков
(горбыль, 4 кг)

Взвесим: кто больше?

став национальной сборной и принять участие в Чемпионате мира-2000 на далеком тихоокеанском острове Таити. Не смог приехать лишь прошлогодний чемпион Украины Сергей Нетылько, в это время находившийся в Италии и занявший там почетное 9 место на Кубке Европы. Всего вышли на старт 18 спортсменов, в том числе и гость Украины — россиянин Александр Уткин из Ярославля, получивший прозвище "пилигрим" за своё неукротимое пристрастие к посещению на территории СНГ практически всех мест и событий, связанных с подводной охотой. Забегая вперёд, скажу, что на этот раз его "визит" был неудачным — не взял ни одной

рыбу. Однако оптимизма не поубавилось и он пообещал взять реванш в августе на Чемпионате Украины в Севастополе.

К месту охоты (урочище Уч-Кая) участники добирались на моторных лодках, предоставленных организаторами. Погодные условия для соревнований были почти идеальными: солнечно, море спокойное, температура воды на поверхности 18°C, но на глубине 6—8 м она уже составляла не более 12°C. Два дня по шесть часов состязались спортсмены. Вновь подтвердил свое высокое мастерство охоты на морских водоемах киевлянин Андрей Лагутин, выступавший только в личном зачёте.

Он добыл 17 горбылей зачетного веса (каждый свыше 400г), второй был Евгений Каляев из киевского клуба "Видрождення", а третьим Олег Гупало из "Агропрома" (Киев), добывший во второй день трёх пиленгасов, весом от 2 до 3 кг каждый.

В командной борьбе все три призовых места заняли киевские клубы: "Видрождення", "Агропром" и "Чайка". Остальные команды на этот раз не смогли составить им достойной конкуренции. Единственный приз, доставшийся не киевлянам — стилизованная статуэтка рыбы, был вручен новичку подобных турниров днепропетровцу Олегу Билому, добывшему пиленгаса весом 3190 г. Однако еще больший экземпляр поймал накануне соревнований Сергей Захариков из СК "Метеор" (Днепропетровск), которому повезло добыть черного горбыля весом 4 кг и длиной 60 см. Это наибольший экземпляр такого вида рыбы, своего рода рекорд для подводной охоты, официально зарегистрированный представителями ФПД Украины.

По итогам 1-го этапа Кубка сформировалась группа кандидатов в сборную Украины. Пройдут ещё два соревнования на море, состав сборной определится полностью и можно будет целенаправленно готовиться к Чемпионату мира-2000, который состоится в начале ноября. Однако, к большому сожалению, финансовые затраты на участие в этом престижном и самом главном соревновании двухлетнего периода намного превышают финансовые возможности украинской федерации (в сферу бюджетного финансирования этот вид спорта никогда и раньше не входил, а сейчас и подавно). Мы надеемся, что к этому увлекательному виду спорта проявят интерес и окажут помощь сборной фирмы-спонсоры, а также любители подводной охоты. Обращаемся ко всем с просьбой поддержать нашу команду и помочь ей достойно выступить на Чемпионате мира-2000. С предложениями обращаться в федерацию по телефону: (044)417-26-24.

В.Брагин

Желающие пройти начальное обучение (или переквалификацию) на подводного охотника, должны обратиться в одну из официально зарегистрированных школ подводного плавания Федерации подводной деятельности Украины:

СТЦ "Видрождення", Киев

тел.: (044)518-73-09

"Атлантида" ОСОУ, Киев

тел.: (044)441-15-66

СК "Метеор", Днепропетровск

тел.: (0562)37-87-70

СТК "Ингул", Николаев

тел.: (0512)55-88-88

Морклуб, Одесса

тел.: (0482)22-93-81

Судейская коллегия

**Олег Гупало
(пеленгасы)**

рыбы, однако оптимизма не поубавилось и он пообещал взять реванш в августе на Чемпионате Украины в Севастополе.

К месту охоты (урочище Уч-Кая) участники добирались на моторных лодках, предоставленных организаторами. Погодные условия для соревнований были почти идеальными: солнечно, море спокойное, температура воды на поверхности 18°C, но на глубине 6—8 м она уже составляла не более 12°C. Два дня по шесть часов состязались спортсмены. Вновь подтвердил свое высокое мастерство охоты на морских водоемах киевлянин Андрей Лагутин, выступавший только в личном зачёте.

Он добыл 17 горбылей зачетного веса (каждый свыше 400г), вто-

На прищепі —

ОЛІМПІЙСЬКІ МЕДАЛІ

Деся з історії

Підводна стрільба по мішенях є різновидом підводного плавання і як самостійний вид підводного спорту одержала визнання у середині 80-х років. Центрами підводної стрільби в колишньому СРСР були провідні клуби Києва, Миколаєва і Свердловська. У цих містах регулярно проводились змагання всесоюзного масштабу: в Києві — "Кубок республіканського морського клубу", Миколаєві — "Меморіал 68 героїв-десантників", Свердловську — "Кубок Уралу". До цих пір у Миколаєві регулярно проводяться турніри підводних снайперів. Програма підводної стрільби складається з вправ, у яких уражаються непорушні і рухомі мішені різних розмірів і конфігурацій, статичні і швидкісні вправи. З роками програма ускладнювалась. Збільшувалась дистанція стрільби, зменшувався розмір мішеней, підготовка стрільби виконувалась без точок опори з положення "на плаву". Відповідно удосконалювалась підводна зброя, майстерність підводних стрільців невпинно зростала. Вінцем розвитку підводної стрільби можна вважати той момент, коли у вправі "точність" спортсмени уражали мішень з дистанції 10 м! Рекорд в цій вправі становить 48 очків із 50 можливих і належить киянину Андрію Лагутіну. Тоді підводні стрільки вирішили, що настала пора помірятися силами з провідними майстрами підводної стрільби з інших країн.

Першими серед сильніших підводників у світі прийняли виклик родоначальники підводного спорту — французькі спортсмени, які і приїхали в 1994 р. у Київ на відкритий чемпіонат України. На прохання французької делегації (а це була збірна команда Франції) дистанція для стрільби була зменшена до 5 м. Але і на цій короткій дистанції французи програли змагання, не зайнявши жодного призового місця, виступаючи в чотирьох вправах.

Наступного 1995 р. французи знову прибули в Київ на міжнародні змагання "Кубок Європи". Стрільба на цей раз велася з дистанції 4 м (знову на прохання французької команди). Однак і на цей раз іменитим підводникам не вдалось реабілітувати себе. Вони зайняли 2-е місце після збірної України. Далі історія розвитку міжнародних змагань повторювалась з року в рік, коли на вищу сходинку п'єдесталу пошани піднімались симпатичні хлопці із збірної України. Так сталося і на Першому чемпіонаті Європи в 1998 р., що відбувся в італійському місті Верона.

Але у нинішньому році Другий чемпіонат Європи наніс візит у столицю України. Це сталося 21 травня 2000 року в Києві. Однак повернімося на кілька днів раніше і завітаємо в Палац підводного спорту, де на черговому чемпіонаті України спортсмени боролись за путівки на Чемпіонат Європи.

Чемпіонат України

Національний чемпіонат стартував за два дні до Європейської першості і був проведений в 50-метровому басейні Палацу підводного спорту. У змаганнях узяли участь підводні стрільки з Києва, Миколаєва, а також збірна Італії. Така обмежена географія міст України пояснюється відсутністю коштів у багатьох клубах і низькою вірогідністю успішного виступу. Адже виграти першість у неодноразових переможців Кубків Європи, чемпіонатів Європи і Світу, які захищають інтереси столичних клубів і міста корабелів, дуже непросто.

Чемпіонат нинішнього року приємно відрізнявся від попередніх тим, що до складу команди дозволялось включати, крім чотирьох чоловіків, двох жінок і двох юнаків.

Так от, змагання розпочались традиційно з класичної вправи "точність": Тут спортсмени виконують 10 пострілів по 5 мішенях. Складність полягає у тому, щоб якомога більше уразити "десяток", які мають діаметри 12 мм (менше копійки).

У першому запливі стартували італійські стрільки і підводники столичних клубів України. Цей заплив виявився найсильнішим. Майстер спорту міжнародного класу Андрій Лагутін повторив рекорд України, вбивши 3 600 очків із 4 000 можливих. Наблизитися до рекорду не вдалось нікому і Андрій став чемпіоном країни.

Друга вправа "біатлон" — швидкісна. У цій вправі спортсмен пропливає дистанцію 10 м, робить постріл і, не випливаючи, повертається під водою за лінію борту. Всього 5 спроб. Враховується кількість попадань і час виконання вправ. І знову блиснув майстерністю Андрій Лагутін — він завоював другу золоту медаль і першим одержав картку на участь в чемпіонаті Європи.

Остання, третя вправа "естафета" — командна і вирішальна. Команда у складі трьох спортсменів, де кожний послідовно, один за одним, виконує по 2 постріли (всього їх 6), пропливаючи під водою туди і назад 10-метрову дистанцію. Враховується якість пробіоїн і швидкість виконання вправи. Вправа динамічна,

азартна і видовишна. У напруженому поєдинку "естафету" виграла команда "Інгул" з міста Миколаєва у складі: В.Батиевського, Ю.Гладкова і С.Нетилько. Італійська команда показала третій результат.

Під вечір стихли сплески ласт, хвилі у басейні, шум болільників — чемпіонат завершився. Призери нагороджувались медалями і дипломами. Не залишились без уваги і "русалки". Спеціальними дипломами були відзначені 19-річна киянка Олександра Новосильна, яка стала кращою серед жінок у стрільбі на точність, а також краща в біатлоні Грина Усенко з Миколаєва. У командному заліку чемпіоном України стала команда "Інгул" з Миколаєва.

Чемпіонат Європи

Другий чемпіонат Європи відбувся через день по закінченню національної першості. Змагатися за титул найсильніших підводних снайперів континенту прибули команди з шести країн Європи: Італії, Португалії, Росії, України, Франції та Естонії. До складу російської і французької команд входили і жінки. Тренер збірної України Віталій Брагін до складу команди включив трьох спортсменів-киян (А.Лагутін, А.Будяк, С.Воронцов) і трьох миколаївців (В.Батиевський, В.Кириченко, С.Нетилько).

Чемпіонат Європи проводився в басейні "Акваріум". Вперше на змаганнях були використані підводні міні-телекамери, завдяки яким глядачі могли чітко бачити мішені на екранах моніторів і стежити за ходом боротьби.

Першими рахунок відкрили у стрільбі на точність спортсмени Португалії, Італії і Франції. Французький підводник Флоріан робить заявку на медаль, вибиваючи 3350 очків. У другому запливі бере участь мій хороший товариш із збірної Росії Михайло Касланов з Петербурга. Уважно стежу за кожним пострілом на моніторі. Перші постріли у Мишка не зовсім вдалі — гарпун робить пробоїни в районі "вісьмірки" і "дев'ятики". Зате останні чотири постріли — всі "десятки", і він у сумі набирає також 3350 очок.

У наступному запливі — наш чемпіон України Андрій Лагутін. І у нього в результаті 3350 очків! Отож боротьба йде наполеглива. Ось на стрільцкому рубежі в одному запливі жереб звів неодноразових призерів Європи українця Володимира Батиевського та італійця Мерло Альдо. Стрільба йде на рівних і в результаті у обох два однакових показники — 3350 очків. Судді довго сперечались і вирішили обом присудити 1 місце і звання "Чемпіон Європи". Бронзова медаль дісталась французу Флоріану.

Після невеликої перерви судді оголосили старт у вправі "біатлон". Закипіла вода у голубій чаші басейну під потужними гребками ласт, швидко промайнули атлетичні тіла підводників, блискавками пролетіли гарпуни, проколюючи мішені. Швидко змінювались плавці, команди, мішені. Результати змінювались, як у калейдоскопі. Біатлон — швидкісний вид. Ось суддя оголошує результати. Найвлучнішим і найшвидкіснішим став підводний стрілець із Франції Ріццо Ніколас. Він уразив усі 5 мішеней за 1 хв 26 сек. Друге місце в італійця Міхала Давиде, а третє — Андрія Лагутіна.

Після біатлону оголосили перерву для відпочинку. Почався попередній підрахунок результатів. У лідери виходить збірна України, на друге місце Італія, третє займає Франція. Далі ідуть збірні команди Португалії, Росії та Естонії.

Закінчилася перерва, спортсмени і судді приготувалися до останньої, вирішальної командної вправи — "естафети". Спортсмени, тренери і болільники хвилюються. Ця вправа може швидко змінити підсумок в командному заліку. Команди стартують попарно. У першому запливі збірні Франції і Португалії. Болільники обступили екрани моніторів. Добре видно удари гарпунів по мішенях. Найточнішими виявились французькі стрілки. У їх активі одна "десятка", чотири "дев'ятки" і одна "вісімка". Всього 1850 очків. У португальців результат значно гірший — 1 100 очків. У наступному запливі — Італія і Україна. По тому, як летять гарпуни, видно, що хлопці обох команд хвилюються. В результаті збірна Італії набирає 1750 очків, а команда України — на 50 очків менше. В останньому запливі стартують хлопці з Росії та Естонії. Російські спортсмени обстрілюють португальську команду і займають четверте місце. Останнє місце у наймолодшій команді — збірної Естонії.

Після виконання "естафети" болільники, спортсмени, тренери затихли в очікуванні підсумкового результату. Ось уже роздали учасникам всі медалі і дипломи в особистому заліку, спорожнів п'єдестал пошани. А судді, очевидно, вирішили полоскотати нерви учасникам і глядачам, запросивши всіх на остаточне підбиття підсумків у фойє басейну.

Нарешті головний суддя чемпіонату французів Ален Леконт оголосив "вірок" і шквал аплодисментів пригломшив увесь комплекс "Акваріум" — чемпіоном в командному заліку стала збірна України!

Ю. Гладков

Начебто риба... та линяє

Риба ця тиха, непустотлива, неметушлива, з вдачею вельми спокійною. Однак чомусь саме з лино-мешканцем невеликих теплих мулистих водойм, де навіть уяві розгулятися ніде, — у мене сталося кілька курйозних випадків. Одного разу в плавневій гушавині вдалося підстрелити величенького лина. Почав його підтягувати й тут побачив, що лин у верші. Довелося чимало повтузитися, поки витяг здобич. До речі, чия вона? Начебто рибалки-власника верші, але ж і я стріляв у рибу. Тим більше залишати її підраною в сітці не мало ніякого сенсу. Іншим разом з-під пливуна — плавучого рогозового острівця — на мене вийшло двійко линів. Очевидно, самець і самка. Я прицілився в більшу особину, вистрілив, побачив, що попав, а коли підтягнув гарпун, виявив на шнурі двох линів. Прицільний постріл? Випадковість? Усяке буває під водою.

Не завжди мені так щастило. Лин тепер рідко трапляється у дніпровських плавнях. До того ж, це — дуже обережна й недовірлива риба. "Ходить тихо, як лин по дну, води не скаламутить", — кажуть в народі про тихонь. До речі, саме небалакучі мешканці південних хуторців обдаровані завидним терпінням і наполегливістю, потрібними, щоб вивудити в очеретах чутливого лина. Власне, лин і є своєрідним уособленням щедрої південної природи, її полудневої спечної дрімоти, потопаючих у садах мирних білобоких хаток. "Вот камыш поднимает щетины, гром гремит, предвещая теплынь. И тогда-то выходит из тины отоспавшийся за зиму линь", — у кого після цих віршованих рядків не тенькне щось потаємне в душі й не розпалиться уява, малюючи картини зелених левад, затягнутих ряскою плавневих озер, обсаджених вербами сонних ставків, на берегах яких застигли з вудочками сивовусі рибалки у брилях.

У деяких місцевостях лина називають "циганською рибою". Можливо, за чорний із золотим полиском на боках колір рибин, які мешкають у тінистих за-

рослих водоймах. Якщо на вигляд лин і схожий на засмаглого начорно золотозубого представника вільного племені, то в'ялуватою вдачею, схильністю до осідлості й самотності він скоріше нагадує розсудливого й неквапливого українського гречкосія. "Нехай іде дощ, наловимо риби — буде борщ", — з радісною ледачкуватістю кидає він, поглядаючи на темне дощове небо. Воно завжди було прихильне до хліборобів та рибалок і завжди повертало тепло, яке так люблять люди, звірі й риби-лини.

Неважко було раніше плавневою хуторянину мимохідь проскочити на вутлому човнику-"корячці" (до речі, запорізьких козаків-"дугарів" нерідко ще називали "корячниками") в якусь тиху, безлюдну затоку й там витрусити з верші десяток-півтора линів. В українських селах вони йшли тільки в борщ. Що ж, у всіляких юшках, таких найпопулярніших у різних народів, лини, мабуть що, переважають навіть над дуже цінними "осетровими" гатунками. За словами одного відомого мисливця й рибознавця, "юшка з линів густа й поживна, має разом з тим особливий, досить приємний, солодкуватий, смак". Сільські знахарі радили такі варива хворим на розлади шлунку. Вживали линів і при інших хворобах.

Лини, як і карасі, напрочуд живучі риби. Зарившись у мул, вони можуть довгий час жити на дні висохлої водойми. З цього приводу народ каже: "Набрався, як лин мулу". Ще господарки, до яких потрапляє багатий улов линів, люблять приказувати: "Лин вилиняє, а карася обчешуть". Тут ідеться про плями, якими покривається лин, якщо його вийняти з води. Про це є навіть віршик: "Линь потому и назван так, что вне воды он цвет меняет. И удивляется рыбак: вот, вроде рыба... а линяет".

**В.
Супруненко**

Тихіше! Лящ клює...

Закінчився нерест. Настали стійкі, теплі дні, у розпалі літо. Біла риба скотилася в низини рік для жирування.

Біля Канева, в якому я мешкаю, є багато місць в яких можна добре порибалити. На Канівському водосховищі на міліні непогано ловиться карась, плотва, лящ. Скучивши після зими та нерестового періоду за літньої риболовлю, рибалки перевіряють свої улюблені місця, підгодовують, приваджують рибу. Але кльов на водосховищі у багатьох випадках залежить від роботи Канівської ГЕС, та й бички, яких безліч розвелось в останні роки, не дають рибалці життя у світлу пору...

Тому я вирішив порибалити в стоячій воді затоки, яких багато по лівому березі водоймища, неподалік від Канева. Я вибрав собі місце в очереті на західному боці затоки. Приблизно у 12 м від берега знайшов ямку глибиною 3—3,5 м, яка різко виходила на міліну глибиною до 1 м, що простяглась у південному напрямку. З північного боку ямка виходила на міліну глибиною 1,5—2 м, східного — продовжувалась і ніби підводна канава підходила до берега. Ширина цієї канави була приблизно 8 м. Підгодовувати рибу горохом з південного боку я почав на кордоні глибини з міліною.

Горох варю до такого стану, коли він починає розлазитись, потім пропускаю через м'ясорубку і одержую кашоподібну масу. Перед риболовлю ділю її на дві частини; до першої — додаю третину глини. Роблю кульки і кидаю їх на те місце, де планую закидати снасті. Другу

частину використовую для наповнення годівнички. Спінінг оснащую таким чином:

годівничка і грузило обов'язково повинні бути темних тонів;

поводок — не довший 25 см і товщиною 0,2 мм;

колір поводка — зелений, коричневий, сірий;

гачки — тонкі, легкі, №№ 6—7.

Замість основної жилки використовую стальку — сталевий дріт діаметром 0,18 мм. Хлист повинен бути тонким і чутливим, щоб без особливих зусиль можна було легко закинути грузило (75г)+ каша (15г) на відстань 12—14 м.

У перший день риболовлі в цій затоці кльов розпочався о 13 год 30 хв і продовжувався до 18 год. Кльов ляща був непоганий, тільки на мастирку. Черв'яка не хотів і торкатись. День був сонячний з помірним північно-західним вітром. На місці лову була невелика хвиля.

Другого дня погода була такою ж. Кльов розпочався в той же час, але був значно кращим. О 18 год він за-тих. Третього дня я вже не їхав так рано, як у попередні. Але о 13 год. був уже на місці. Підгодував рибу, підготував снасті. Закинув. Чекати довго не довелось. Легке покачування кінчика спінінга свідчило, що лящ уже упіймався. Підсічка — і кілограмовий красень неохоче став наближатися до очерету. Хвилина — і в моєму садку з'явився перший лящ. Закидаю вдруге... Та не встиг я поставити на рогачі спінінг, як знову відбулась покльовка. До 18 год мій садок був наповнений лящами. У цей день було хмарно. Північно-західний помірний вітер гнав низькі хмари. Стало прохолодніше. Відчувалося, що десь недалеко пройшли дощі. Похмура погода не зіпсувала мого настрою.

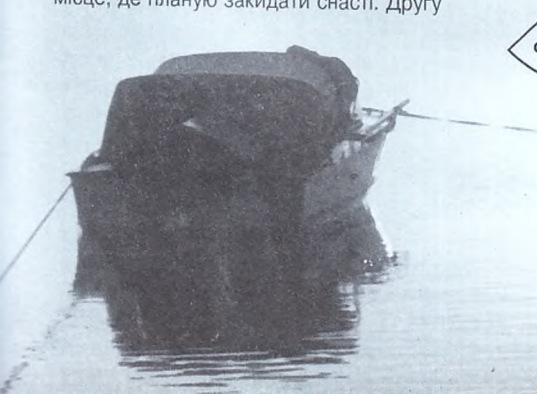
Спостерігаючи за кльовом у цій затоці протягом трьох років, я дійшов висновку, що лящ ловиться дуже добре з середини червня до середини вересня.

Найкращі години лову з 13 до 18 год.

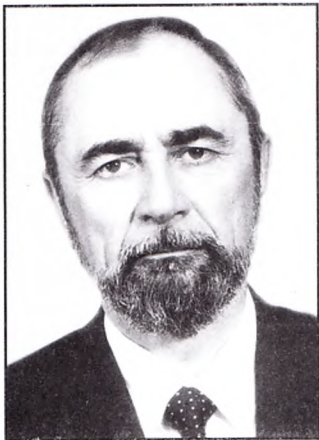
Риба клює надійніше, коли хмарно, або у сонячний день з помірним західним, північно-західним, північним вітром.

Не хоче кловати, коли дме східний і північно-східний вітер, або сонячно і тихо. Поверхня води затоки дзеркальна.

В. Тертичний

Пам'яті С.А.Ковтуна

Сумна звістка надійшла із Корсунь-Шевченківщини. Не стало Сергія Андрійовича Ковтуна — відомого у рибальських колах рибалки-аматора і природолюбця.

Це прізвище читачі звикли часто зустрічати на сторінках риболовних часописів. Був він і нашим постійним і найактивнішим автором.

Ми пам'ятаємо Сергія Ковтуна як пристрасного рибалку, який знав про рибну ловлю майже все: як ловити, на що ловити, де ловити. Які гачки і жилки, вудлища і поплавки використовувати, у яку пору року і годину доби виходити на водойму. Це була у рибальстві енциклопедично обізнана людина, палко закохана у рідний край. Статті про риб і рибальське спорядження, календар рибалки, різні бувальщини і оповідки — ось той діапазон інтересів Сергія Андрійовича, відбитий на сторінках різних періодичних видань. Він умів майстерно ловити рибу і не менш майстерно це описувати.

Пам'ять про цю світлу, щедрю, добру і талановиту людину назавжди збережеться у наших серцях.

Редакція журналу

Пропонуємо увазі читачів одне з оповідань С.Ковтуна

"Біла ворона" на водоймі

Живе в нашому будинку один юнак на ім'я Володимир. Працює водієм на одному з підприємств міста. Такий собі звичайний парубок, нічим особливим не вирізняється, хіба що дуже сором'язливий. Але щоразу, коли ми з товаришами повертаємося з риболовлі, він завжди чекає нас біля будинку й цікавиться чого й скільки наловили, чи добре клювало, де рибалили, тощо.

Якось, після вже традиційних запитань, він нарешті наважився запитати, чи не візьмемо ми його з собою наступного разу. Ми йому відповіли, що у нас своя компанія, сторонніх не приймаємо, та й вони біля нас не приживаються. Наче не відмовили, але й дали зрозуміти, що його присутність у нашій компанії небажана. До того ж дізналися, що з нього рибалка нікудишній, і спінінгом майже не володіє. Проте нашу дипломатію він зрозумів по-своєму й протягом тижня не давав проходу. Вже в когось позичив гумового човна, наробив блешень, обіцяв навіть повезти нас своєю машиною "УАЗ-469". Ми довго пручалися, але нарешті погодилися. Наступної суботи ще вдосвіта почали вантажити свій реманент для полювання на щуку. Зовнішній вигляд нашого нового колеги зразу дав нам зрозуміти — це не рибалка. З голови до ніг на ньому не було нічого рибальського — модний капелюх, яскрава сорочка, ще досить новий піджак, акуратно випрасовані штани. Завершували вбрання чорні лаковані черевики. Ще б начепити краватку й у такому костюмі — прямо на дискотеку або театр. Ми перезирнулися, тихенько посміхнулися, але промовчали. Відправляти його переодягатися не стали, бо вірили у прикмету, що тоді буде невдача на риболовлі. До того ж він не один тиждень спостерігав за нами й добре бачив, у якому вбранні ми виїздимо, але ніяких висновків не зробив.

Так і поїхали — він за кермом, ми, один поруч, другий позаду, у ролі штурманів показуємо дорогу. Ще затемна прибули на наше заповідне щуче озеро. Понакачували човни й почали спускати на воду. Ми з товаришем розвернули заброди й потягли свої човни по муляці до води. Новачок же мусив знімати туфлі, підкочувати штани й брести босоніж. Ми понадували гумові подушечки, сіли на них і попливли. Він теж понадував подушки, поклав їх одну на одну на дно човна, заліз у човен, сів на подушки й одразу з них упав. Тільки ноги майнули. Довгенько брѳохався, поки нарешті вмостився на тих подушках і призвичаївся втримувати на них рівновагу. Ми вже лопалися зі сміху й нагадали йому, що попереджали, щоб узяв дошку для сидіння. Але де там: "Що ви мені кажете, хіба я вперше користуюся гумовим човном?"

Щодалі, то більше. Перший же закид спінінга приніс йому "бороду" за півтори години роботи. Він так до кінця її й не

розплутав, чималий жмут жилки довелося відірвати й викинути. Ми неподалік рибалили й не давали ніяких порад, бо вже знали, яка на них буде реакція. Самі встигли добути декілька непоганих щук. Цього дня клювання було, як ніколи, активне. Це давало нам справжню насолоду, а новачок, спостерігаючи за нашими досить активними діями, все більше нервувався і мотав "бороди" одну за одною.

Нарешті він, упоравшись із наступною "бородою", затиснув майже до упору гальмовий гвинт катушки і, щосили розмахнувшись, послав блешню ще за однією "бородою". Оскільки катушка була досить сильно загальмована, блешня лягнулася на воду неподалік (метрів за 25) і "борода" вийшла невеличка. З нею він упорався хвилин за п'ять, бо вже набув деякого досвіду. Почав підмотувати жилку, і в цей час, як нерідко буває, блешню вхопила велика щука. Як потім з'ясувалось, вона важила чотири кілограми. Цю картину описати неможливо, її треба тільки бачити на власні очі. Тишу озера пронизав страшний вереск: "Хлопці, мене щось витягує з човна!". Кажемо: "Не галасуй, а потихеньку підмотуй на себе жилку". Та яке там потихеньку: очі витріщив, крутить щосили. Щука теж, відчувши такий потужний опір, почала виробляти піруети. Вона то розганялася поблизу поверхні води, то стрімко пірнала в блакитно-зелену глибочінь. Тут саме час послабити натяг жилки й здати їй кілька метрів, нехай трохи погуляє й заспокоїться. Та він тягне з усієї сили на себе. Це щуці, мабуть, не зовсім сподобалося, і вона за півтора метра від човна зробила добрячу "свічку", щоб позбутися усе-таки цієї ненависної блешні. Наш біда, а не рибалка так перелякався несподіваної витівки щуки, що з криком: "Вона хоче мене з'їсти" повалився на дно човна, але сплінга не випустив. Щука миттю пішла під човен і, зігнувши в дугу сплінг, забрала під воду майже половину вудлища. Проте Володимир дуже швидко отямився й щосили, з войовничим криком індіанців, таки заволів щуку в човен. А що робити далі? З переляку й радощів його так тіпало, що від човна густо розходилися

дрібненькі хвильки. Трійник блешні міцно засів у щучій пащі. Ніякого приладдя (естрактора, зевника) напхвати не було. Кажемо: "Не поспішай, зараз підпливемо". Та де там: "Я сам, не заважайте". Ми розвернулися і попливли геть. Коли знову крик: "Вона мене вкусила!" Грицько каже: "От дурень, таки запхнув руку в пащу". Нарешті кричить: "Ура! Вже відчепив!" Ми заспокоїлися, врешті-решт будемо далі рибалити спокійно. Та не так сталося, як гадалося. Знову репетує: "Хлопці, рятуйте, вона мені відкусить ногу!" Наздоганяємо його човен уже біля берега й бачимо таку картину: щука зубами вчепилася за ліву холошу таких модних штанів, а він смикає ногою, ладен викинути її за борт, аби швидше позбутися цього жаху. Обличчя біле, як крейда, очі вирячені, лаковані черевики, піджак і штани густо вкриті щучим слизом. Готовий сюжет для добрячої комедії та шмат роботи для дружини, щоб надати одягові нормального вигляду.

Того дня ми мали непогану здобич. А наш невдаха решту дня просидів на березі, милуючись добутиим трофеєм. Сьогодні він був найбільшим, бо найважча наша з Грицьком щука не перевищувала двох кілограмів.

Більше на риболовлю Володимир з нами не просився, був певен, що не візьмемо. Сусіди розповідали, що недавно їздив сам, але, не знайшовши дороги до озера, повернувся ні з чим. Відтоді між собою ми називаємо його "білою вороною" і ніяк не зрозуміємо, як на такі незграбні снасті могла спокуситися така щука.

До речі, трапляється таке не так уже й рідко, коли людина, яка вперше з'явилася на водоймі й майже ніколи не тримала вудки в руках, витягувала найбільшу рибину, а потім ще й глузувала з нас, асів риболовлі, що буцім-то не вміємо ловити путящу рибу, а задовольняємося таким дріб'язком. Щоправда, якщо цьому героєві ще доводилося потрапляти на риболовлю, він поводився дуже тихо, бо нічого не ловив.

Два бойца

В самый разгар весны я зачистил на рыбалку. Вопреки своей привычке постоянно менять место ужения рыбы, на этот раз я так и "прикипел" к израненному, покалеченному безжалостными руками горе-рыболовов ивовому кусту (самые стройные молодые побеги были срезаны ножом ... на рогульки).

Этот куст приткнулся к правому берегу речки Ирпень недалеко от трассы Киев — Житомир вниз по течению за первой от дороги плотиной. В ясный день, когда вокруг все живое тянется к солнцу, этот жалкий куст казался мне еще несчастнее и без боли в сердце невозможно было на него смотреть.

Рыбаков на речке после долгой зимней спячки было немало. Большинство, в том числе и я, приехали сюда первым автобусом, а возвращались — последним. Ирпень — речка неширокая, но уютная; каждый рыболов, как на ладони, на виду у своих любопытных соседей. Изредка, тоже не без любопытства, я поглядывал на них, но на сей раз мое внимание привлекли не городские рыболовы, а два местных. Они шли через луг по узенькой тропинке, бегущей от изгородей к левому берегу речки.

Впереди широким быстрым шагом шел высокий стройный мужчина с развернутым телескопическим удилищем — трехколенником. По лакированной поверхности удилища, то сверху вниз, то снизу вверх пробегал солнечный зайчик.

За ним, с дистанцией полширины луга, переваливаясь с боку на бок, точно упитанный осенний гусь, с подсаккой и хозяйственной сумкой двигался его напарник. Он был толст и невысок; его тоже сопровождал солнечный зайчик. Он бегал по его обширной лысине, охватывающей всю макушку огромной головы. Однако зайчик появлялся на короткое время: то появится, то исчезнет. А все оттого, что Толстяк (так называли его рыбаки), мотал своей массивной головой туда-сюда.

Когда он добрался до середины луга, на противоположном крутом берегу уже стоял его напарник — красавец-блондин. Наверняка, рыбаков (я имею в виду мужчин) менее всего интересовала его внешность — другое дело знакомые черты красавца-судака, жереха или "хищные" линии красавицы-щуки. Поэтому ограничусь крупными мазками, да и на расстоянии мелкие штрихи портрета трудно различить. То, что он — блондин, можно было не

сомневаться: его мягкие волосы были светлы, словно рыльца на молочном початке кукурузы; только были они густы, длинные и с большим искусством тщательно уложены на аккуратной голове. А то, что он высок ростом, мы уже говорили. Как высок, возможно, спросите вы? Мы ответим: "Чуть ниже своего "трехколенника". Нос — прямой, острый, но не как шило. Лицо неширокое, слегка продолговатое. Волевой подбородок, однако не выдается явно вперед, как у крутых бизнесменов.

К его красивому лицу больше подошла бы обаятельная улыбка, но он, по-видимому, желая казаться гордым и независимым, хмурил светлые брови и сжимал пухлые женские губы.

На нем была легкая бежевая куртка, серо-голубые джинсы, а на ногах — светлые с голубыми полосками, грубоватые адидасовские кроссовки.

Мне показалось, что с появлением Блондина на речке что-то изменилось, в воздухе витало какое-то ожидание. Точно изменилось: солнце уже клонилось к закату и не так припекало, а блики на водной поверхности не так сильно слепили глаза. Весенний ветерок, набегавший легкими порывами, ближе к вечеру утих, и в небольших заливчиках исчезла мелкая рябь. Только серебристо-черные шнуры, вьющиеся на водной глади на участках, где сужается речка, крутящиеся юлой маленькие водоворотики да проплывающие мимо сухие ветки, стебельки прошлогодней травы выдавали плавающее, ограниченное плотинами течение речки.

Примечательно, что все рыбаки дружно побросали свои удочки и устремили свои любопытные взгляды на Блондина.

Да, тут все чего-то ожидали и, наверное, многие знали чего. Видимо, только я находился в полном неведении и тем охотнее присоединился к моим соседям, не обращая внимания на свой плавок, нырнувший не вовремя в пучину.

Блондин, размотав леску, положил удилище на траву рядом с собой и выпрямился во весь свой внушительный рост. Пальцами левой руки он крепко прижимал длинное цевье большого черного крючка, с которого свисала толстая светло-коричневая леска. Правую руку он сунул в наружный боковой карман куртки и своими длинными пальцами, то ли что-то перебирал, то ли что-то усердно мял, а со стороны казалось, что там не рука, а какой-то маленький верткий зверек, рвущийся на волю.

Вот рука появилась из кармана, плавно потянулась к крючку и что-то насадила на него.

Ловил он в проводку, возвращаясь каждый раз на прежнее место; насадку менял нечасто: ви-

димо, это было какое-то редкое насекомое или что-то плотное, возможно, пахучее.

Эта хитрая, загадочная насадка, секреты которой, кроме двух человек, вероятно, не знал никто, со временем стала предметом для долгих и жарких споров между рыбаками, потерявшими из-за нее покой и сон.

Минут через пять, во всем своем великолепии, предстал перед Блондином Толстяк. Постоял немного и, отдышавшись после "дальнего" тяжелого похода, кинул сумку на землю, а подсаку оставил при себе.

С его круглого лица с курносом носом и узенькими глазками не сходила добродушная улыбка, он зорко следил за поплавком и уверенными движениями Блондина.

Прошло еще минут десять... Ни блондин, ни Толстяк не издали ни единого звука; притихли и рыболовы, наблюдавшие за ними. Только звонкое пение жаворонков высоко в небе, щелканье аистов, стоящих в гнезде на дальнем столбе, да радостные крики детей, бегающих сломя голову рядом с родителями, подъехавшими к вечеру на своих иномарках и окружившими импровизированный столик со всякой снедью и горячительными напитками, нарушали тишину, царившую над речкой.

Блондин сделал очередной заброс, поплавок метр-полтора величественно проплыл вдоль кру-

того берега, нехотя дернулся и тотчас исчез под водой. Резким взмахом конца удилища Блондин сделал подсечку и выставил его почти вертикально. Два верхних колена выгнулись дугой, а все удилище напоминало встревоженный вопросительный знак.

Толстяк весь преобразился, превратившись из увальня в проворного мужичка: не выпуская подсак из рук грохнулся пюзом на землю прямо перед Блондином, ловко просунул свои короткие толстые ноги между его ногами, развернул носки в стороны, цепляясь за крепкие, надежные ноги друга (а тот, чтобы они не выскользнули вдруг, их еще прижал своими), прополз на локтях вперед, повис вниз головой над обрывом и лихо подхватил разбушевавшуюся рыбину. Кинул подсак с рыбой на берег и не без помощи друга сел.

Пока Толстяк приходил в себя (он дышал, как паровоз), Блондин освободил рыбу от крючка и, взяв ее двумя руками за жабры, стал в полный рост над обрывом и приподнял ее на зависть всем над собой. Потрясающая картина! Так впервые я увидел настоящего речного сазана весом два-три килограмма.

Через двадцать-тридцать минут картина повторилась с той лишь разницей, что второй сазан немного уступал первому в весе и размерах.

Прошло еще минут сорок и они вытащили последнего, третьего, уже не крупного сазана и тотчас покинули берег речки. Теперь они поменялись ролями: впереди трусил (видимо, сильно проголодался) Толстяк, а за ним, вразвалочку и с чувством собственного достоинства, шел Блондин.

В следующую субботу в то же время и на том же месте стоял Блондин, а на лугу вновь колыхалась тучная фигура Толстяка и все или почти все повторилось, как и в прошлый раз.

В те дни, когда их не было, на это заколдованное место становились другие рыболовы, побросав на время свои удочки. Однако мне не приходилось видеть, чтобы поймал не то, что сазана, но хоть какую-нибудь рыбешку.

Ни один рыболов не осмелился подойти к ним и поговорить по обыкновению, как рыбак с рыбаком, полюбопытствовать насчет "волшебной" насадки.

Если кто-то раньше всех замечал их еще издали, то непременно предупреждал своих соседей: "О! Идут...наши бойцы!"

Так среди здешних рыбаков незаметно сложилась о них легенда.

Кримінальному бізнесу на водоймах — надійний заслін

Державні органи рибоохорони — це система органів, діяльність яких спрямована на охорону, відтворення водних живих ресурсів та регулювання рибальства у внутрішніх водоймах України, в її територіальних водах, виключній (морській) економічній зоні, на континентальному шельфі, а також у відкритому морі.

В Україні практично в кожній області створено 26 структурних підрозділів Головрибводу (Головне управління по відтворенню, охороні водних живих ресурсів та регулюванню рибальства у водоймах України), в яких працює понад 650 інспекторів рибоохорони. Звичайно, їх кількість у кожному регіоні залежить від площ водних ресурсів.

Основними завданнями структурних підрозділів Головрибводу були й залишаються:

реалізація в межах своєї компетенції політики держави;

здійснення державного контролю за станом рибогосподарських водних об'єктів;

охорона водних живих ресурсів;

заходи щодо відтворення водних живих ресурсів, акліматизації, зариблення водних об'єктів;

регулювання загального та спеціального використання водних живих ресурсів.

Зусиллями органів рибоохорони поки що певною мірою вдається стримувати негативний натиск на водойми та їхтїфлору. Однак злочинність на водних об'єктах набуває дедалі більш організованого характеру, й заходи щодо протидії цьому небезпечному явищу ще неадекватні його розмаху. Створити належну протидію таким явищам можливо тільки в умовах комплексного підходу всіх право- та природоохоронних органів до небезпечного кримінального бізнесу, яким стало в останні роки браконьєрство на водоймах.

У 1999 році державні інспектори Головрибводу викрили 76,8 тис. порушень правил рибальства, затримали 73,8 тис. порушників, на яких було накладено 1,9 млн грн адмінштрафів та 2,9 млн грн за задані збитки, у слідчі органи направлено 1278 справ, вилучено 45,7 тис. одиниць заборонених знарядь лову, 443,8 т риби, зокрема 28,7 т осетрових.

Як і в попередні роки, активнішою стала рибоохоронна робота в структурних підрозділах південного регіону, які здійснюють контроль в акваторії Чорного та Азовського морів, на континентальному шельфі та у виключній (морській) економічній зоні України. 1999 року в цій підгрупі було викрито 41,7 тис. порушень правил рибальства.

В інспекціях, що виконують роботу на каскаді дніпровських водосховищ, кількість викритих порушень зросла, а сума накладених штрафів склала 736,6 тис. грн.

Для проведення спільних заходів, спрямованих на запобігання порушень Правил рибальства та чинного законодавства щодо придбання та перевезення риби, Вінницькою облдержінспекцією спільно з Могилів-Подільською митницею було розроблено та затверджено Інструкцію про порядок взаємодії підрозділів митної служби та рибінспекторів. За 1999 рік було проведено 249 рейдів на водоймах р. Дністер, районних центрах та населених пунктах, під час яких було затримано 154 особи, які перевозили та торгували рибою та

рибопродуктами без належних документів, вилучено майже 700 кг риби, а порушників притягнуто до адміністративної та кримінальної відповідальності.

Добре поставлена робота в Черкаській облдержінспекції. Велика увага приділяється плануванню роботи інспекторів, удосконаленню їх професійного рівня, широкому залученню громадськості до рибоохоронної роботи. Усе це сприяє запобіганню грубих порушень правил рибальства та злісного браконьєрства. 1999 року в цій держінспекції було викрито 4321 порушення правил рибальства, або в середньому 166 порушень на одного інспектора. А такі рибінспектори, як Олексій Терентійович Стінковий, Ігор Іванович Остроушко, Іван Кузьмич Євич та Яків Ілліч Коваленко склали за рік по 260—263 протоколи.

Одним з актуальних питань нашої роботи є протидія незаконному продажу риби та рибопродуктів. Ці правопорушення набули масового неконтрольованого характеру. Але річ у тім, що боротьба з цим негативним явищем украй ускладнюється через відсутність нормативно-правового документа, який би регламентував порядок торгівлі рибою та рибопродуктами як специфічним товаром, а також через певне ігнорування таких правопорушень міліцією.

Для врегулювання порядку торгівлі рибою та рибопродуктами, активізації роботи контролюючих органів Головрибводом було надіслано з цього приводу звернення до Київської та Полтавської облдержадміністрацій, ужито відповідних заходів щодо активізації роботи у цьому напрямі. Всього за ці порушення минулого року було складено 8230 протоколів, вилучено 91,7 т риби, зокрема 8,7 т осетрових.

Значну роботу з недопущення незаконної торгівлі рибою було проведено в південних регіонах країни. Так, працівниками Південрибводу складено 666 протоколів, вилучено 15,6 т риби (2,1 т осетрових); Кримазчоррибводом складено 925 протоколів, вилучено 18,6 т риби, зокрема 6,3 т осетрових; Одесрибводом — відповідно 1926 протоколів і 24,1 т риби.

Минулого року досягнуто результатів в організації спортивного та любительського рибальства, їх нормативно-правового врегулювання. Постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.1999 року №19 було затверджено Правила любительського і спортивного рибальства та Інструкція про порядок обчислення та внесення платежів за спеціальне використання водних живих ресурсів при здійсненні любительського та спортивного рибальства.

Питання профілактики та роз'яснювальної роботи серед населення останніми роками мають тенденцію до позитивних зрушень. 1999 року в охороні та відтворенні рибних запасів брало участь 3600 громадських інспекторів, було створено 42 ради по роботі з громадськістю та 388 груп гро-

мадських інспекторів. За участю громадських інспекторів викрито 56,3 тис. порушень. У 10 підрозділах (Південрибводі, Дніпропетровській, Полтавській, Луганській, Харківській областях та інших, за участю громадськості викрито від 80 до 100 % порушень правил рибальства.

Позитивним явищем у виховній рибоохоронній діяльності є відновлення природоохоронної роботи в школах та інших навчальних закладах, створення загонів "Блакитного патруля" та "Юних іхтіологів". Заслугує на увагу така робота в Черкаській, Полтавській, Миколаївській, Кіровоградській, Сумській облдержрибінспекціях. Тут учнівська та студентська молодь залучається до гурткової та практичної роботи по збереженню рибних запасів, бере активну участь у впорядкуванні джерел, рятунні молоді риб, рибоводно-меліоративних роботах на малих річках і водоймах.

Ці та інші заходи, проведені працівниками органів рибоохорони, спрямовано на підвищення продуктивності наших водойм, збільшення рибопродукції на наших столах. Тільки повсякденною копіткою працею ми зможемо зробити практичний внесок у відтворення рибних запасів і виконати своє основне призначення як охоронців живих водних ресурсів.

С. Миропольський,
начальник відділу рибоохорони Головрибводу

Экология и раки

В редакцию поступили письма, свидетельствующие о том, что публикация "Пейте пиво з раками" вызвала интерес читателей. Среди писем оказались и копии документов, заинтересовавшие нас.

Мы попросили Валерия Петровича Быканова прокомментировать их.

Спасибо за приглашение. Я с удовольствием продолжу беседу. Но прежде хотел бы отметить некоторые неточности, допущенные в предыдущем интервью. Я не говорил, что некоторые рыбы прекращают питаться в холодное время года, что они собираются в донных углублениях на зимнюю спячку. И ещё. Я по гороскопу не Рак, а Блинец.

Приносим свои извинения Вам и читателям за допущенные неточности. Надеемся, что в дальнейшем такие досадные упущения не повторяются.

Валерий Петрович, в нашей прошлой беседе Вы утверждали, что раки — санитары водоёмов. У меня в руках письмо, адресованное Министерству охраны окружающей среды и ядерной безопасности Украины за подписью директора Украинского НИИ экологических проблем А.В. Гриценко.

Цитирую: "Разведение раков не является водоочистой технологией; предложение относительно вселения раков в Днепровские водохранилища может быть перспективным только в части получения товарной продукции (как вид аквакультуры)". Кто же прав?

Еще школьниками, из учебника "Зоологии" (7 класс) мы узнали, что рак питается водными растениями и их остатками и мертвыми животными, часто охотится на разных мелких животных, например, водных слизняков".

Воспользуюсь так же мнением известных исследователей раков — С.Я.Бродского, К.Н.Будникова и др. — утверждающих, что раки едят свежую и падаль животного происхождения, свежую и отмершую растительность. Это зависит от времени года, температуры воды, периода спаривания, линьки и других факторов. Замечу, что даже все приманки для раков — животного происхождения. К.Н. Будников и Ф.Ф. Третьяков в своей книге "Речные раки и их промысел" пишут: "Раки на-

столько нуждаются в животной пище и обладают таким высокоразвитым восприятием запахов, что легко обнаруживают свежую приманку... умирающие водные животные поедаются раками до их разложения. Разложившийся корм в случае попадания в водоём также поедается раками. Но эта пища является случайной".

Следовательно, чем больше ртов, тем больше органики они поедают. Проведя собственные наблюдения, я получил аналогичный результат, так что у меня нет оснований не доверять мнению ученых.

Чтобы убедиться в правоте сказанного, представьте, что в нашем прекрасном городе, засаженном огромным количеством деревьев, кустарников и цветов, населенном людьми и животными, нет санитаров, уборщиков, некому работать с умирающими и умершими организмами, некому убирать отмершую растительность, кучи гниющих плодов под деревьями.

Вы догадываетесь, во что превратится окружающая людей органика? Приблизительно такой же постоянный процесс происходит и в водоёмах, особенно крупных, где много разных животных, рыб и растительности.

Аналогия понятна, санитары нужны и для подводного мира. Чем больше их, тем чище водоём, не так ли?

Да, раки по своим физическим возможностям великолепно приспособлены для выполнения обязанностей санитаров водоемов. Сам собой напрашивается вывод: чем больше в водоеме раков, тем меньше там гниющей и портящей воду органики. А значит и вода в этих водоемах чище.

Валерий Петрович, а что Вы можете сказать относительно раков как вида аквакультуры?

Считаю, что в этом утверждении А.В. Гриценко абсолютно прав. Но истина в том, что раков необходимо разводить в Киевском водохранилище це-

ленаправленно как очистителей водоёма, а товарную продукцию нужно получать от вылова раков, менее пригодных для размножения, поддержания их необходимого поголовья в водоёме и т.п. Важно, что таким образом будет обеспечиваться самофинансирование всех видов работ, связанных с разведением раков. Кроме того, не нужно будет каждый год "выбивать" у государства деньги на водоочистку.

Наоборот, создание такого специализированного предприятия дает рабочие места, создает новые продукты питания и, естественно, будет пополнять госбюджет.

Мы знаем, что Вы автор проекта по очистке Киевского водохранилища и всей реки Днепр от органических загрязнений путем разведения раков, для которых эта органика является пищей. Что это за проект?

Действительно, я разработал такой проект. В нем я хотел показать чиновникам, что проблема очистки водохранилища реально решается и ее нужно обсуждать и осуществлять. А приведенные мною минимальные результаты с максимальными убылями за первых три года говорят о хороших перспективах ракоразведения. Хотя для решения этой проблемы нужно пять-шесть лет. Но, похоже в Украине эта проблема никого не интересует.

В подтверждение сказанному посмотрите экспертное заключение на проект специалистов Института гидробиологии НАН Украины, подписанное заместителем директора доктором биологических наук профессором О.М.Арсаном и другими учеными, направленное в адрес упомянутого Вами министерства.

А как вы прокомментируете мнение ученых института (цитирую): "Приведенная цепочка цифр показывает, что меры, которые предлагает В.П. Быканов в проекте по утилизации органики в Киевском море и р. Днепр, будут не эффективными".

При подготовке проекта я пользовался данными 1997 г., а как указано в заключении, цепочка цифр, полученная экспертами, базируется на данных 1989

и 1993 гг. С того времени много воды утекло, уровень радиоактивности воды в водохранилище уменьшился более чем в 10 раз и составляет в среднем около 0,37 Бк/л.

Поскольку загрязненность в разных местах водоема различна, то он разбит на секторы по уровню радиационного загрязнения, но и эти уровни не мешают ракам питаться и размножаться.

Очевидно, объем информации в институте мизерный, литературой ученых-раковедов, указанной в проекте, они не воспользовались, поэтому и не в состоянии самостоятельно сделать необходимые расчеты по всем вопросам этой проблемы. Дополнительную информацию у меня никто не запрашивал.

Думаю, Институт рыбного хозяйства Украины более компетентен в этих вопросах, так как постоянно работает в этом направлении и имеет самую свежую и полную базу данных по водохранилищу.

Следовательно, там есть практикующие специалисты.

Хотелось бы знать, есть ли опыт ракоразведения в других странах?

По данным, например, американских ученых, благодаря применению интенсивных методов раководства, продуктивность по ракам в некоторых водоемах США выросла в 25 раз и достигла 1000 кг/га. В перерасчете на поголовье это не менее восьми раков на квадратный метр.

А как обстоят дела у нас?

Это отдельная тема для разговора. В следующий раз я представлю читателям данные о перспективах интенсивного размножения раков в Киевском водохранилище и количестве органики, съеданной ими в течении года. Думаю, вас эти цифры удивят и убедят, что раки — санитары водоемов.

Как видим, официальная точка зрения расходится с мнением раковеда. А ваше мнение об этой проблеме, уважаемые читатели?

Пишите нам.

НАВЧАЄМО РИБНИЦТВУ

З жовтня 2000 року розпочнуться заняття на стаціонарному відділенні рибництва у Київському державному науково-виробничому навчальному комбінаті, розташованому в мальовничому куточку Києва, в урочищі Китаєво.

Комбінат існує вже 51 рік. І за цей час підготував близько 40 тис. фахівців сільського господарства, у тому числі понад 2 тис. рибоводів. Стаціонарне навчання у відділенні рибництва існувало до 70-х років, потім залишилось тільки заочне. У цьому році відновлена стаціонарна форма.

Міністерство аграрної політики України, якому підпорядковано комбінат, знайшло кошти для навчання молоді цій потрібній для країни професії. Набирається група молодих людей з освітою 9—11 класів (без іспитів). Необхідна умова — любов до обраного фаху. Навчання безкоштовне, для інгородних є гуртожиток. Відмінникам і тим, хто вчиться на "4" та "5" призначається стипендія. У комбінаті є прекрасна навчальна база, велика бібліотека, обладнані рибоводні ставки.

Цей навчальний заклад, маючи добру матеріальну базу, може давати освіту дітям-сиротам, тим більше, що Міністерство аграрної політики України погодилося забезпечувати молодих спеціалістів роботою.

У комбінаті працюють досвідчені фахівці, які мають вищу освіту. Більше того, серед викладачів чотири кандидата біологічних і сільськогосподарських наук. Методичним кабінетом Міністерства аграрної політики України разом з фахівцями комбінату розроблена нова програма для навчання молодих рибоводів.

Комбінат підтримує тісні з'язки з науководослідними інститутами рибного господарства, Національною Аграрною Академією наук України.

Рік навчання і перебування у столиці України дає можливість студентам набути фахових знань, а з допомогою викладачів і вихователів познайомитись з культурним і політичним життям столиці. Для них проводяться фахові екскурсії, влаштовуються вечори відпочинку, зустрічі з відомими

людьми України, зокрема добрим другом комбінату є Левко Григорович Лук'яненко і його однодумці.

Студенти з великим задоволенням знайомляться із сценічним мистецтвом української столиці. Вони із захопленням дивляться театральні спектаклі, слухають концерти, відвідують виставки і картинні галереї.

Сподіваємось, що ті, хто прийде до нашого навчального закладу у цьому році, будуть задоволені, тут вони одержать справжню спеціальність і зможуть реалізувати свої мрії.

Викладачі і вихователі стаціонарного відділення рибництва Київського державного науково-виробничого навчального комбінату, чекають на вас, допитливі, люблячі рідну природу і обрану справу юнаки і дівчата.

*Н.Суходольська,
директор комбінату*

Міністерство аграрної політики
України

Київський державний науково-
виробничий учбовий комбінат

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ

на стаціонарне і заочне
відділення бджільництва та
рибництва

Без вступних іспитів
на навчання

ПРИЙМАЮТЬСЯ ВСІ БАЖАЮЧІ
з середньою

та неповною середньою освітою.
Учні забезпечуються гуртожитком
та стипендією.

**Комбінат готує бджолярів
та рибоводів**

Термін навчання:

на стаціонарі — 10 місяців,
на заочному відділенні — 1 рік,
на підготовчому відділенні — 3 місяці,

Початок навчання:

на стаціонарі — 1 жовтня
на заочному відділенні документи
приймаються протягом року
на підготовчому — з 1 жовтня
до травня (періодично).

Заочне навчання платне — 74 грн.

**Гроші можна вносити в касу
комбінату, або пересилати поштою
на розрахунковий рахунок
№2600320042 в ОПЕРУ при
Укрсоцбанку м.Києва, МФО 300023,
код 00728144.**

**Для вступу подаються такі
документи:**

Стаціонарне відділення

документ про освіту (оригінал),
свідоцтво про народження (копія),
довідка з місця проживання,
довідка про стан здоров'я (ф-286),
дві фотокартки (3x4)

Заочне відділення

копія документа про освіту,
автобіографія,
довідка з місця роботи або навчання,
квитанція про оплату за навчання

**За довідками звертатися
за адресою:**

03083, Київ, вул. Китаївська, 15.

Тел. (044) 265-50-86,

265-87-20, 265-91-85

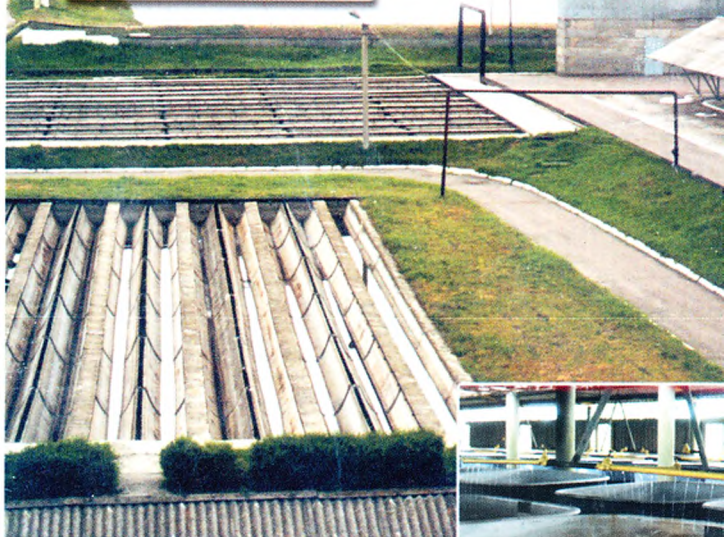
З кожним роком бідніють наші річки та озера. Здавалося б, корисні для людини речі, такі, наприклад, як будівництво електростанцій, можуть приносити велику шкоду мешканцям водойм. Та що сьогодні шукати винуватців? Час спливає, та не на користь природі. Кажуть, що в часи Запорізької Січі до берегів Києва піднімався на нерест король риб осетр... Сьогодні це вже схоже на легенду. Та ж ми знаємо, що всі легенди складаються людьми.

Якщо серйозно, легенду роблять люди, які вірять в те, що осетр ще повернеться до Києва. Під Херсоном існує невеличке підприємство під назвою "Дніпровський виробничий експериментальний осетровий рибоводний завод". Його працівники піклуються про дивну на перший погляд річ: як відтворити кількість осетра в українських водоймах? Від народження ікринки до випуску вже життєздатних мальків минає немало часу, та кожна хвилину в старду нересту осетра дбайливі очі робітників заводу віддають народжуваному життю. Сьогодні завод один на один з великою проблемою знищення аборигенних видів риб Дніпровської водойми. І, треба сказати, що незважаючи на економічні негаразди, "Південрибвод" під керівництвом С.Артюшика знаходить кошти для підтримання потреб заводу. А директор заводу В.Плахотнюк багато сил і часу віддає народженню нового життя і відтворенню минулого.

А чим можемо допомогти ми? З якою бережливістю треба ставитися до оточуючого нас середовища, щоб наші нащадки не згадували сьогоднішня як легенду?

**Директор Дніпровського
експериментального заводу
В. Плахотнюк**

11

червня 1999 р. на риболовлі у районі Міжріченського мисливського господарства Чернігівської обл. біля селища Косачівка Прилипка Святослав Миколойович, член військового товариства мисливців і рибалок № 527, виловив сома масою 26 кг 700 г, завдовжки 1 м 65 см. Ось як це було.

"Рибалив я на Київському водосховищі за 300 м від берега. Моє спорядження складалося з дешевого пластикового спінінга, "Ленінградської котушки з чернігівською жилкою діаметром 0,4 мм і блешні "Атом-3" виробництва Росії. Блешнював щуку, а зовсім несподівано клюнув сом.

Протягом півгодини я його стомлював. У моєму човні підсаки не було, я віддав її своїй дружині Інні Василівні, яка теж захоплюється риболовлю. Підпливши до мене, вона поставила свій човен на якір і перебралася до мене. Лише після третього підведення сома ми змогли загнати його в підсаку і завалити в човен. Уже на березі сфотографували свій трофей.

С. Прилипка

Слабо?!

Одного разу на березі Дніпра я побачив незвичайну річ. Чоловік в інвалідній колясці ловив судаків! Коляска його стояла біля самої води, під колеса були підкладені камінці замість колодок. Він так далеко закидав борідку з грузилом, що йому позаздрити могли б багато рибалок.

Підійшовши ближче, я побачив ставного молодого чоловіка з приємним життєрадісним обличчям. Познайомились.

Грабинер Дмитро Михайлович. Прапорщик. У минулому — командир взводу, молдаванин. Під час миротворчої місії у Молдавії. Коли відбував службу у 14 армії, був тяжко поранений. Обидві ноги ампутували вище колін. 8 місяців лікувався у кишинівському госпіталі, а з 1997 року живе у Києві. Дружина — киянка, в сім'ї — злагода.

...Посміхнувшись, він звично закинув борідку у річку далечінь.

І. Ігнат'єв

Дивні риби

Якось на початку квітня до редакції завітали знайомі рибалки і показали щойно спіймані риби. Ніхто не зміг точно визначити їх назву. Щоб з'ясувати, що ж за риби були зловлені у Дніпрі на околиці Оболоні, ми їх сфотографували і показали їхтіологу-науковцю, кандидату біологічних наук Анатолію Щербусі.

Ось який він зробив висновок.

Зображені на фотографії риби скоріше за все є гібридами. Передня частина кожної риби, від початку рила до вертикалі від передньої частини спинного плавця — типова плітка: як за формою голови й тіла, так і забарвленням очей та парних плавців — роговка очей жовтувато-оранжева з червоною плямою вище кришталіка, грудні плавці блідо-жовті, черевні — червонуваті.

Задня частина — лящеподібна, у першу чергу всі непарні плавці (спинний, хвостовий, підхвостовий) значно довші, спинний плавець з виїмкою, всі плавці чорні, що не властиво плітці звичайній. Форма тіла цих риб проміжна між пліткою звичайною та лящеподібними рибами (плоскирка звичайна типова, лящ звичайний — за формою тіла вони досить близькі й інколи недосвідчені рибалки не можуть розрізнити зазначених риб, хоч вони мають ряд специфічних ознак, однією з яких є різне забарвлення парних плавців). Отже, за зовнішніми ознаками, переданими фотографією, зображені риби є поміси (гібриди) між пліткою звичайною та лящем звичайним типовим чи між тією ж пліткою звичайною та плоскиркою звичайною типовою. Очевидно, зазначені риби не є помісями плітки звичайної та ляща звичайного типового, бо у них, за даними науковців, всі плавці сірі, що властиво останній з названих риб. Імовірніше, що зображені риби є наслідком гібридизації плітки звичайної та плоскирки звичайної типової, в останньої з яких парні плавці — грудні й черевні жовтуваті, інколи біля основи червонуваті, чим вона чітко відрізняється від ляща. Обгрунтованіше можна було б визначити, дослідивши живих чи фіксованих таких риб, зокрема оглянувши їх глоткові зуби, кількість лусок у бічній лінії та ряд інших морфологічних ознак.

Після зимового посту

Одного разу мені довелося спостерігати на лиманному господарстві Канівського рибколгоспу дуже цікаве видовище.

Теплого, весняного дня, які бувають у середині травня, ми з друзями зібрались рибалити. Взяти снасті й поїхали на дамбу, що розділяє лиман та Канівське водосховище. Підгодували місце під очеретом, який прилягав до дамби, закинули удочки та почали чекати...

Ранок видався теплим і тихим. На водній гладіні, як у дзеркалі, відбивались рідкі хмаринки.

Потроху клювала густирка і підлящики, та десь біля 10 год. ранку кльов погіршав. Раптом, на відстані приблизно 400—500 м ми побачили, як почала скидатися дуже велика риба. Вона поступово наближалася до нас. Кльов у нас закінчився, але дрібнота все частіше вискакувала з води, кидалася в різні боки... У міру того, як до нас наближалася зграя великої риби, концентрація густирки і підлящика збільшувалась, риба не знаходила собі місця, панікувала, ніби до гурту збивав величезний живий трал. Коли сплески наблизилась метрів на 50, ми зрозуміли таку риб'ячу поведінку... Це жирувала після зими зграя великих сомів. Вони напівкільцем оточили та притиснули до очерету та дамби 150—250-грамових густирок та підлящиків і монотонно, але дуже спритно, почали поїдати їх. Бідна рибка не знала куди подітися. Вона металася, лізла в очерет, вискакувала на берег, а сом продовжували свою трапезу. Цей розбій тривав близько години...

Досхочу наситившись, соми мляво скотилися до того ж місця, з якого і з'явилися. Цього дня кльову ми вже не побачили...

В. Тертичний

З "КВОКОМ" НА СОМА

Розглядають аматори риболовлі переповнені вітрини спеціалізованих магазинів — і очі розбігаються... Чого тут тільки немає!

Снасті на будь-який смак — були б тільки гроші. Купують, що кому треба, сподіваючись упіймати свою найбільшу рибину. Про це мріє кожен не байдужий до риболовлі.

Однак залежалися на прилавках гачки та жилки великих і надвеликих розмірів.

Чому так? Одні вважають, що це снасті для морської риболовлі й потрапили сюди випадково. Інші взагалі не розуміють звідки в нашому краї може взятися рибина, яка заковтне гачок №60 чи порве міліметровий поводок.

Вони думають, що таке, якщо й було, то за давніх часів, а нині про такі улови можна тільки прочитати у старих виданнях або почути у всіляких побрехеньках.

Звісно, колись і риби було більше, і риба була більша. Але й тепер можна упіймати щось путяще й навіть без "крутих" снастей.

Сучасні снасті та способи ловлі звичайно, майже завжди заслуговують найвищих оцінок. Однак частенько буває, що я, як і ви, не раз був свідком того, як сільські рибалки завдяки своїм перевіреним часом прийомам мають такі умови, про які столичні "туристи" з їхніми "карбонами" та "кевларами" можуть тільки мріяти. Я хочу нагадати про спосіб ловлі, до якого ставляться, як до анахронізму, — ловля сама на "квок".

Вважається, якщо його й практикують, то десь далеко, і в наш час він неефективний. Можу вас запевнити, що це не зовсім так.

Там, де водиться сом, можна його з успіхом ловити на "квок" — знаряддя, яким наші діди-прадіди переловили безліч вусатих хижаків. Цей спосіб спортивний і вимагає від рибалки широкого діапазону якостей — від досконалого знання водойми, до відмінної фізичної підготовки. Добре опанувавши цей спосіб, можна зловити на "квок" сома навіть поблизу Києва.

Про сам метод ті, хто зберіг його й продовжує використовувати, не дуже люблять розповідати. А нечисленні публікації не дають змоги повністю освоїти цю старовинну снасть і найчастіше розчаровуються. Одне в цих розповідях правда — спосіб треба освоювати разом з досвідченим "сомарем".

Якщо вам пощастить на рибальських стежках зустрітися з аматором такої "архаїчної" риболовлі й потоваришувати з ним, ви самі переконаєтесь, що й у наших водоймах є вусаті велетні, для яких і гачок №60 — на один ковток.

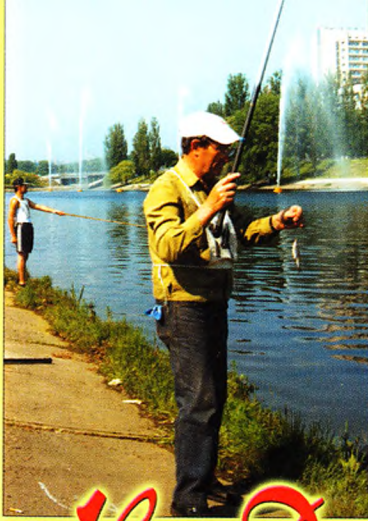
Іноді, щоб не пустити здорованя, який "сів" на гачок, у корчі, доводиться докладати чимало сили, а в цій ситуації не дає гарантії й кевларовий поводок. Коли поряд корчі, не може бути й мови про сучасні дуже гнучкі вудлища та чудові котушки. Тут потрібна дещо модернізована стара дідівська снасть.

Не сприймайте ці рядки, як антирекламу сучасному рибальському спорядженню. У нашому улюбленому ділі має бути місце й старому, й новому.

О. Михайленко

На День Киева

Затяжна прохолодна вітряна весна змінила свій характер і кияни до Дня Києва — як подарунок — одержали чудову святкову погоду, на яку довго очікували.

Керівники риболовного спорту з свого боку також зробили подарунок — організували перші цього року змагання з рибної ловлі поплавцевою вудочкою. Це був дарунок не тільки учасникам змагань, а й глядачам, оскільки змагання проходили у місті на Русанівському каналі.

Змагання ці незвичайні. Справа в тому, що Київ історично є містом рибальським. У старовинних риболовних книгах про це говориться, та й сьогодні кияни дивують унікальними риболовними снастями.

Наприклад, ловля риби з використанням сталевих струн. Для цього створено вудлице особливої конструкції. Така снасть дуже цінна для ловлі риби на глибоководних і швидких річках Півночі, Західного і Східного Сибіру.

Географічне розташування нашого міста також унікальне. У розпорядженні киян багато озер, заток, проток, водосховищ. Все це сприяє риболовлю, забезпечує повноцінний відпочинок на природі. Тому змагання з ловлі риби на День Києва достойні стати традиційними, вони підкреслюють характер міста, його історію.

Місце проведення змагань вибрали дуже вдало, адже розташовано воно майже в центрі міста, зручне для спортсменів — рибалок і глядачів.

До речі, саме тут кілька років тому були проведені міжнародні змагання з рибної ловлі вудочкою Україна — Угорщина, на яких угорці продемонстрували високу культуру ловлі поплавцевою вудкою, використовуючи безінерційну снасть.

Змагання на честь Дня Києва, попри те, що ловилася дрібна рибка, своє завдання виконали. У всіх був гарний настрій. Багато хто висловив побажання зробити ці змагання традиційними і ввести їх до програми святкування дня міста.

Редакція журналу "Світ рибалки", учасники змагань і глядачі висловлюють подяку керівникам, зокрема президенту Київської федерації риболовного спорту Я.А.Двірному, і активістам риболовного спорту, за організацію цих змагань.

Міські особисто-командні змагання з ловлі риби поплавцевою вудочкою, присвячені святкуванню Дня Києва

Команди-учасники: УТМР, ВТМР, Динамо-1, Динамо-2, Інтернет-клуб "Дім рибалки", спортивне товариство профспілок "Україна" (дві команди). Загалом учасників було 35 чоловік. Команда складалася з 5 учасників — 3 чоловіки, жінка, юнак.

Результати змагань:

Чоловіки: 1 місце — Кухар Ю.П. (УТМР) 950 г (126 шт.)
2 місце — Анікін П.П. ("Дім рибалки") 570 г (59 шт.)
3 місце — Кишевський В.Н. (спортивне товариство профспілок) 550 г (46 шт.)
Жінки: 1 місце — Полак О.В. ("Дім рибалки") 50 г (4 шт.)
2 місце — Атанасова Н.Н. (Динамо) 10 г (3 шт.)
Юнаки: 1 місце — Рудик І. ("Дім рибалки") 120 г (14 шт.)
2 місце — Тука П. (УТМР) 70 г (6 шт.)
3 місце — Бледний М. (УТМР) 50 г (7 шт.)

І. Ігнат'єв
Фото автора

Дві події, що безпосередньо стосуються води та риболовлі, відбулися в День Києва, але, на жаль, жодна з них не залишила бодай якогось помітного сліду в пам'яті киян...

Та все по порядку. Жваво прямуючи на дійство з претенційною назвою "Бот-шоу", я у своїй розпаленій сонцем уяві малював привабливі картини: ось довгоногі красуні зустрічають мене біля входу на експозицію й, вручивши каталог і рекламні буклети, з милою усмішкою пояснюють мені, трохи розгубленому, як пройти, приміром, до надувних човнів. Дорогою на кожному кроці мені трапляються кіоски, в яких торгують запітнілим від холоду пивом і кока-колою; привітні консультанти ненав'язливо запрошують відвідати свої повільйони; грає приємна музика... От так... на жаль, у дійсності все було інакше. Не було ні дівчат у бікіні, ні холодного пива. Дивне хрипіння, що лунало з допотопних "дзвонів" бувалого в бувальцях УАЗу — "тонвагена", котре мало символізувати бадьорий рок-н-рол, заглушало все довкола, навіть шум двигунів "бомбардирів" та катерів, на яких неподалік гасали водні байкери. Гадаю цей рок-н-рол для них і призначався.

На траві хаотично були розкладені гумові човни, між якими тулилися павільйончики із спортивним одягом, роликівими ковзанами та дошками для серфінгу. У затінку дерев стояв оператор районної телекомпанії "Оболонь" і, обійнявши камеру зі штативом, відверто нудьгував, — знімати було нічого...

У центрі виставки розмістилася експозиція фірми "Світ пригод", мабуть, найбільша й найорганізованіша. Шеренга двигунів "Mercury" від 2 до 125 "конів", виблискуючи на сонці воронованим металом ковпаків, завдавала суму численним власникам "Вихрей" та "Ветерков". Поодинокі потенційні покупці з ніби розумінням слухали голову фірми, котрий особисто пояснював нетямущим переваги "Меркьюрі-30" над 30-им "Вихрем"... Розміліла консультант-продавець на моє запитання щодо місця, де б я міг купити намет, який мені приглянувся, недбало

кинула через плече: "Та в любом маазине!".

Фірми "Бриг" та "Адвенчер", виробники гумових човнів, розмістилися поряд і скидалися на близьковок: однакові човни (тільки назви різні), однакові ціни й навіть продавці однаково шелестіли на вухо відвідувачам, гарантуючи, що в них як у виробників ціна найнижча. Щоправда, порівнявши прайс-листки фірми-ділера "Делак" та фірми-виробника "Адвенчер" я не помітив істотної різниці між цінами: максимум — 16 у.о. на 670-доларовому човні.

На "бетонці", яку всі для солідності називали набежною, було жвавіше. Люди витріщалися на катери "Белла", "Фалкон". А до "Белли-9000" вартістю 141 тис. у.о. так простісінько вишикувалася черга охочих її придбати...

Загалом організатори та учасники "шоу" агітували нас купувати найкращі зразки товарів для спорту та туризму, закликали, так би мовити, до якіснішого рівня. Вельми вдячні. Але... Ви розумієте, в чім річ. Я був би безмежно радий, якби натрапив на павільйончик із запчастинами до "Вихря", купив би бензонасос, двійко свічок СИ-12 РТ, комплект кілець і "с чувством глибокого удовлетворения" пройшовся б виставкою, роздивився б на човни й мотори, із насолодою випив би теплого пива і навіть докторкнувся б до "Белли -9000" за 140 із хвостиком тисяч. І був би вдячний організаторам за надане мені право вибрати товар на мої гроші й при цьому не відчувати роздратування щодо речей, які мені не по кишені... Загалом більшість відвідувачів тільки облизнулася, організатори про них знову забули...

Відкритий чемпіонат Києва з ловлі на поплавцеву вудку, що за традицією проводила Київська федерація риболовного спорту, порівняно з "Бот-шоу" виглядав вершиною демократії. Невтомні функціонери з КФРС на чолі з Я.Двірним при хронічній бідності своєї організації примудрилися зібрати сім команд загальною чисельністю 35 осіб. Та ще й підготували призи для переможців! Цивільні та військові рибалки, а також інтернет-клуб "Дім рибалки" виставили по одній команді, а "Динамо" та профспілки — по дві. Першість розігрувалась у трьох категоріях: юнаки, жінки та чоловіки. Ловити можна було на одну поплавцеву вудку протягом 3 год (з 9.00 до 12.00).

Незрозуміло тільки, за якими критеріями визначали місце ловлі. У Русанівському каналі навіть купатися гідко, а про те, що там рибу ловлять, я й гадки не мав.

ЖУРНІ

РОЗВАГИ

Однак о 9.00, після "урочистої лінійки", учасники стали на позначені крейдою місця. Місцеві жаби, зручно вместились у баговинні, радісним кваканням привітали спортсменів і суддів. Єдиною рибою, яка подавала хоч якісь ознаки життя, була верховодка, що ганялася за тополним пухом. Та більшість учасників чомусь уперто гамселили по воді важеленими поплавцями, змінюючи глибину й навіть не пробуючи змінити снасть.

Час спливав, сонце припикало... Жалісливі вболівальники намагалися потайки передати знемагаючим від спеки спортсменам пиво та воду, але чуйні судді пильнували порядок і припиняли будь-які спроби контактів, суворо погрожуючи дискваліфікацією учасника.

Лідерство тим часом захопив Юрій Кухар із команди УТМР. Тут, як кажуть, не було щастя, так нещастя допомогло. Незграбний вболівальник намагався переступити через вудку, що лежала на "бетонці", і чи то не розрахував ходу, чи то конкуренти підіслали, але Кухар залишився без знаряддя ловлі. Спортсменові довелося налаштувати запасну вудку завдовжки всього метрів зо три, з легенькою "живцевою" снастю. І тут Кухареві пофорсувало! Учасники, що стояли на сусідніх секторах, тільки поспівали стежити за його руками, забувши про свої поплавки, що сумно стирчали з води. І це негайно позначилося на їхніх результатах.

Серед юнаків та жінок панувало затишшя. Ділянку каналу, яку їм відвели організатори, проігнорували навіть жаби, і тільки зрідка, як відлуння "Бот-шоу", хвилі гумових човнів з мотором похитували їхні поплавці.

Час наближався до фінішу. Лідер серед чоловіків фактично визначився, а от за друге місце розгорілася неабияка боротьба між "профспілковиком" В.Кищевським та А.Анікіним із "Дому рибалки". Серед жінок лідувала "домова" Олена Полак, а серед юнаків — Іларіон Рудик із тієї ж команди.

Нарешті о 12.30 прозвучала команда головного судді "Штьки в землю!", і друзі-суперники потягнулися до місця зважування. І тут розпочалася найвселіша частина заходу. Чемпіоном, як і очікувалось, став Юрій Кухар (УТМР) — 126 верховодок вагою (увага) 950 г. Друге місце з відривом на 20 г (!) від третього вирвав Андрій Анікін ("Дім рибалки"). Його результат — 59 шт. (570г).

І.Рудик ("Дім рибалки") посів перше місце в

юнацькій категорії з результатом 14 шт. вагою 120 г, а його одноклубниця Олена Полак виборолала перше місце серед жінок з іще більш вражаючим результатом — 4шт. (50г.)! Загалом середня вага виловленої того дня верховодки становила 8,32г.

Під час підбиття підсумків не обійшлося без непорозумінь. Спочатку заступник головного судді намагався з надуманого приводу анулювати результат І.Рудика, і тільки втручання головного судді Якова Двірнього зупинило свавілля. Та при підрахунку загального першого місця стався ще один казус.

Команда "Дім рибалки" завоювала суму місць 1+1+2, а в підсумку посіла... третє загальнокомандне місце. Мабуть, все-таки метод підрахунків треба міняти, бо якось нелогічно виходить: рахують чи то по-чесному, чи то по-справедливості, як казав Попандупуло...

На заключному шикуванні переможцям вручили дипломи та цінні годинники для кухні або для вітальні. Традиційної рибної юшки через високу пожежну небезпеку забрудненої ГЗМ водою не було. Та спортсмени й вболівальники відзначили подію й без неї.

Хотів написати про спонсорів змагань, але не напишу через відсутність таких. А от про спонсорів інтернет-клубу "Дім рибалки" напишу залюбки, тим більше, що й результат їхньої спонсорської участі помітний. Фірма "Сіко" повністю спорядила команду, а симпатичні млодики з фірми "Шелс", виробника натуральних принад, не тільки привезли два ящики корму й мастирки, ще й самі замішували їх та розносили членам команди. Велика їм подяка!

Загалом, як би там не було, а змагання відбулися. І, може, не варто було прив'язувати їх до Дня Києва, тим більше, що міські власті їх і не помітили. А коли затіяли, то проводити їх треба було на центральній набережній, привселюдно, на більш-менш чистій воді. Тоді й результати були б іншими й трофеї значнішими.

Однак ми вдячні КФРС за те, що на фінансовому "безриб'ї" не відмічас свою діяльність тільки на папері, а реально силкується зрушити ситуацію зі спортивним рибальством із мертвої точки.

С. Пічугін
Фото автора

Без гачка не обійтися...

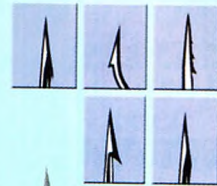
Підібрати для вашого арсеналу гачок без детального розгляду кожної частини його "анатомічної будови" неможливо. Наприклад, що цікавого може бути в жалі гачка? Існує кілька способів його обробки. Одні виробники просто надрізають жало, інші спеціально заточують механічним способом або за допомогою кислот, які очищають гачок від задирок та шершавості. Ці способи мають свої переваги, однак, для виготовлення гачків з покриттям краще підійде хімічна обробка, оскільки після неї практично не залишається подряпин, в яких може утворюватися іржа.

Форма жала уже давно стала предметом жорстокої конкуренції серед виробників. Ми розглянемо чотири таких форми, що застосовує на своїх гачках фірма VMC.

CUT POINT (рублене жало). Більшість гачків у світі виробляється саме з таким, класичним жалом. Якщо для виготовлення гачків з таким жалом застосовується хімічна обробка (як у випадку з гачками VMC), то такі гачки дуже гострі і легко проникають у губи риби.

CONE CUT (жало-конус). Багато виробників заявляють, що їхні гачки найгостріші, проте дуже мало з них є такими. Переваги жала **CONE CUT** перед тригранними в тому, що вони справді дуже гострі. Кінець жала такого гачка, зроблений у вигляді конуса, і дуже тонка борідка забезпечує швидку і надійну підсічку.

NEEDLE CONE (жало-голка). У гачках з класичною заточкою в процесі обробки металоволокна грубо роз'єднуються і таким чином ослаблюють жало. В гачках, де застосовується технологія **NEEDLE CONE**, навпаки, волокна, стиснуті до центру, змінюють жало. Використовуючи процес тиску, а не рублення, VMC створила жало, яке за якістю не поступається, а навіть часто переважає в гостроті і міцності кращі існуючі зразки.

Борідка

Жало

І нарешті, останнє досягнення в технології виробництва гачків — жало **FASTGRIP** (надійна підсічка). Це єдина в світі форма жала з трьома борідками.

Форма гачків **FASTGRIP** дозволяє рибалити на значних відстанях, а використання сталі **VANADIUM** робить такі гачки надзвичайно міцними.

Жало гачка може бути відігнуто прямо, вліво або вправо відносно цівки. Кінець жала може бути загнутий всередину.

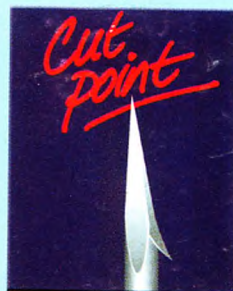
Борідка на жалі може бути всередині (стандартна форма) чи ззовні, може бути маленькою, бо не бути взагалі.

Р. Серєда

коефіцієнт проникнення на 15% вищий, ніж у гачків з класичним жалом

перша мікроборідка, розташована на жалі дуже високо і при найменшому зусиллі проникає в губу, що дає переваги під час підсічки

дві додаткові борідки роблять зрив риби практично неможливим, навіть, якщо в якийсь момент жилка погано натягнута.

Необычайное многообразие фирм-производителей рыболовной продукции, находящихся в жесткой конкуренции, приводит к постоянному совершенствованию рыболовных снастей.

Новая серия удочек и спиннингов фирмы «GOLD STAR» «Viking» отвечает всем требованиям современного рыбака-спортсмена и любителя. Они изготовлены по современным технологиям и обладают всеми прочностными характеристиками.

Серия подобрана нашей фирмой таким образом, что позволяет выбрать удилице для любого вида ловли. Удилища этой серии, имеющие великолепный дизайн, позволяют регулировать длину, меняя ее в зависимости от необходимости. Любую удочку или спиннинг можно оснастить удобным катушкодержателем и катушкой.

Цены на продукцию фирмы «GOLD STAR» «Viking» соответствуют спросу и составляют:

- удилице «Viking-300»
3 м — 3 колена — б/к — 14,00 грн
- удилице «Viking-400»
4 м — 4 колена — б/к — 22,00 грн
- удилице «Viking-500»
5 м — 5 колена — б/к — 28,00 грн
- удилице «Viking-600»
6 м — 6 колена — б/к — 36,00 грн
- удилице «Viking-700»
7 м — 7 колена — б/к — 54,00 грн
- удилице «Viking Gold»
5 м — 5 колена — с/к — 207,00 грн
- удилице «Viking Gold»
6 м — 6 колена — с/к — 259,00 грн
- удилице «Viking Gold»
7 м — 7 колена — с/к — 340,00 грн
- удилице «Viking Super»
7 м — 7 колена — с/к — 247,00 грн
- спиннинговое удилице «Viking Pius-465»
4,5 м — 5 колена — с/к
15—30 гр — 70,00 грн

Для современного рыбака в магазине «Мисливець-рибалка» (Чоковський б-р, 27) к указанным удилицам логично купить самые современные наживки и приманки, леску и шнуры мирового стандарта.

В магазине представлены в большом ассортименте рыбацкие эхолоты американской фирмы «Humminbird».

ТОВ «С.МАРІЯ»

ВИРІВНИЧО-КОМЕРЦІЙНА ФІРМА

МАГАЗИН

«МИСЛИВЕЦЬ — РИБАЛКА»

Україна, Київ,
Чоковський бульвар, 27
тел./факс: (044) 243-36-29

ТОВ «С.МАРІЯ»

ВИРІВНИЧО-КОМЕРЦІЙНА ФІРМА

Чемпіонат Києва з ловлі риби (сома) на квок

Удруге Київська федерація
риболовного спорту
проводить чемпіонат міста
з ловлі сома на квок.
Змагання відбудуться

22 липня

цього року на риболовно-спортивній базі
"Козинка" (м.Київ, Конча-Заспа).
Організовує змагання
Київська федерація
риболовного спорту.

Спонсори змагань:
рибалки-любителі
Сергій Пічугін і
Анатолій Кузьменко
та фірми ВМС,
Сіко, Шелс, МІГ,
Агамант.

**Інформаційний
спонсор**
журнал
«Світ
рибалки».

Усі бажаячі можуть взяти
участь у змаганнях.
Збір учасників
о 7⁰⁰ 22 липня 2000 року
біля автозупинки
"Метро Видубичи"
(100 метрів у напрямку
Кончі-Заспи).

Контактні канали зв'язку.
E-mail: webmaster@fishing.kiev.ua
факс: (044) 248-74-70
тел.: (044) 543-53-09 (19⁰⁰ — 23⁰⁰)